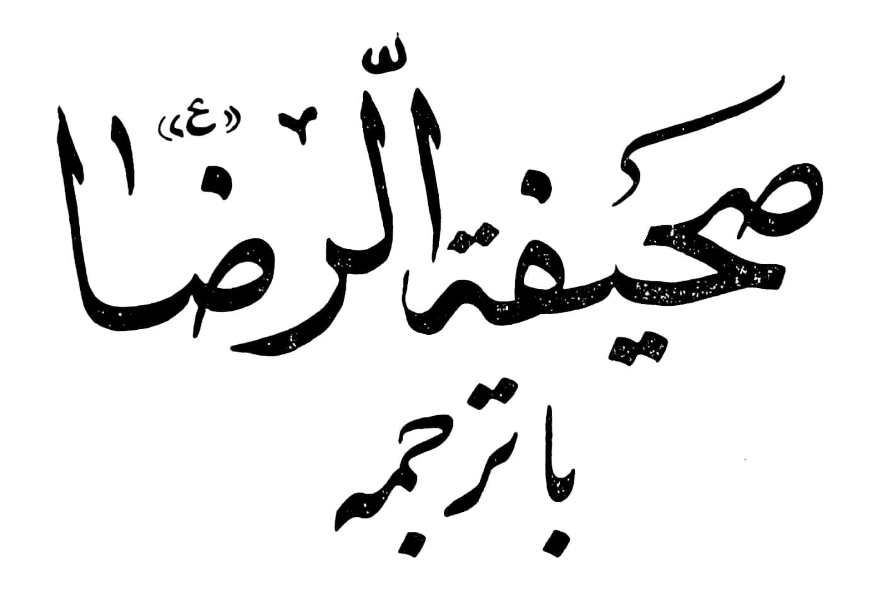

بقلم آقای حاج شیخ محمد جعفر شاملی
الشهیر بحاج شیخ آقا

از انتشارات
کتابفروشی اسلامیه

صحیفة الرضا «ع»

با ترجمه

بقلم آقای حاج شیخ محمّد جعفر شاملی

الشّهیر بحاج شیخ آقا

از انتشارات

کتابفروشی اسلامیه

تهران ـ خیابان بوذرجمهری ـ تلفن ۲۱۹۶۶

چاپ اسلامیه ـ ۱۳۵۳ شمسی

أَللّٰهُمَّ صَلِّ وَسَلِّم وَزِدْ وَ بارِكْ عَلَى السَّيِّدِ الْمَعْصُوْمِ وَ الإِمٰامِ الْمَظْلُومِ وَ الشَّهِيدِ الْمَسْمُوْمِ وَ الْغَرِيبِ الْمَغْمُومِ وَ القَتِيلِ الْمَحْرُومِ الْعٰالِمِ الْمَكْتُوْمِ بَدْرِ النُّجُومِ شَمْسِ الشُّمُوسِ المَدْفُوْنِ بِأَرْضِ طُوسِ الرِّضىٰ الْمُرتَضَى الْمُجْتَبىٰ الْمُقْتَدٰى الرّٰاضِىْ بِالْقَدَرِ وَ الرِّضا الْإِمامِ بِالحَقِّ أَبِي الْحَسَنِ عَلِيِّ بْنِ مُوْسَى الرِّضا صَلَواتُ اللهِ وَ سَلامُهُ عَلَيْهِ وَ عَلىٰ آبائِهِ السَّبْعَةِ وَ أَبْنائِهِ الْأَرْبَعَةِ وَ الْعَنْ أَعْدائِهِمْ أَجْمَعِين .

بسم الله الرحمن الرحیم

أَلْحَمْدُ لله رَبِّ الْعالَمین وَ الْصَّلوةُ وَ السَّلامُ عَلی خَیْرِ خَلْقِهِ وَ أَشْرَفِ بَرِیَّتِهِ أَبی القاسِم مُحَمَّد صلی الله علیه و آله و سلم خاتَم النَّبیِّین وَ عَلیٰ أَهْلِ بَیْتِهِ وَ أَوْصیائِه الْمَعْصُومین وَ لَعْنَةُ الله عَلیٰ أَعْدائِهِمْ أَجْمَعین مِنَ الْآن إِلیٰ یَوْمِ الدّین.

وَ بَعْد

ذره بیمقدار محمد جعفر الشهیر بحاج شیخ آقا شاملی ابن زین العابدین گوید که این رساله درترجمه و شرح صحیفةالرضا علیه السلام هدیه خدمت ثامن الأئمه علیه السلام است امید که از نظر عنایت آنحضرت موفّق شده و نویسنده و خواننده مثاب و ماجور باشند.

مقدمه

درذکر صحیفه‌هائی که‌در دست‌شیعیان‌است‌از ائمه علیهم‌السلام که‌أدعیه منسوب بـآن بزرگواران را جمع نموده و صحیفه را بنام آنها نوشته اند .

۱ ـ صحیفه علویّه ـ که جمع کرده آنرا عبدالله بن حاج صالح سماهیچی (۱) و او از اکابر علماء عصر خود بوده و ۲ تألیف از او ذکرشده .

وفات سماهیچی در سال ۱۲۳۵ بوده

۲ ـ صحیفه سجّادیه ـ که معروفست به صحیفه کامله همین‌است که دارای ۵۴ دعا است که شرح و ترجمه و حاشیه بر او نوشته و بارها چاپ شده و شرح مبسوطی دارد میرزا سیّد علیخان مدنی و دیگران هم شرح و ترجمه کرده‌اند .

بعداً شیخ حرّ عاملی آنچه در آن نبوده جمع کرده بنام صحیفهٔ ثانیه ـ بعداً میرزا عبدالله افندی ادعیه دیگر جمع کرده بنام صحیفه ثالثه ـ بعداً حاج میرزا حسین نوری ادعیه دیگر جمع کرده بنام صحیفه رابعه ـ بعداً حاج سیّد محسن جبل عاملی ادعیه دیگر جمع کرده بنام صحیفه خامسه .

۳ ـ صحیفه حسینیه : که أدعیه حضرت امام حسین علیه‌السلام است جمع کرده او را میر محمّد حسین شهرستانی چاپ و منتشر گردیده ـ

---

(۱) سماهیچ بر وزن سرازیر دهی است در طرف بحرین مابین عمان و بحرین است .

۴ ـ صحیفة الکاظمیّه ـ مرحوم آقا سید محمّدکاظم یزدی صاحب عروةالوثقی جمع نموده ادعیه حضرت موسی بن جعفر علیهما السلام را.

۵ ـ صحیفهٔ مهدیه از مرحوم حاج شیخ فضل الله نوری أدعیه که از حضرت حجّة عج نقل شده جمع کرده او را و صحیفه قائمیّه ومهدیّه نام کرده(۱).

اما صحیفة الرضا علیه السلام

اخبار و احادیث جمع آوری شده و نسبت بشیخ طبرسی داده شده و او از مدارك و مآخذ کتاب وسائل الشیعه است و همچنین از مدارك کتاب مستدرك الوسایل است . محدّث علامه حاج میرزا حسین نوری طبرسی در خاتمه مستدرك الوسایل ص ۳۳۴ می‌گوید (صحیفة الرّضا) از کتب معروفه و مورد استناد علمای امامیه است ، کتب و اصولی که پیش از آن جمع آوری شده هیچکدام در موقعیت و اعتماد به پایه آن کتاب نمی‌رسد و نیز در فائده دهم کتاب مزبور میگوید مجموعه صحیفة الرّضا علیه السلام از اصول معتبر است که اساتید و علمای امامیه احادیث آنرا در مجموعه خود با اسنادی که همه آنها متصل و منتهی به عبدالله بن أحمد بن عامر طائی میشود ذکر کرده‌اند.

---

(۱) صحیفة الابرار : از حجة الاسلام تبریزی متخلص به (نیر) در فضائل و مناقب و معجزات ائمه هدی خطی در کتابخانه آستان قدس رضوی است .

در اینجا معلوم میشود که روایت عبدالله بن احمد محل وثوق و اعتماد علماء می‌باشد .

و نیز در مستدرك میفرماید که از این کتاب نسخه‌های مختلف و اسناد گوناگون دردست است که بعضی از آنها دارای احادیث اضافی است که در نسخه دیگر وجود ندارد .

صاحب ریاض العلماء (۱) درحاشیه ریاض می‌گوید صحیفةالرّضا اگر چه همان کتابی است که شیخ طبرسی (۲) جمع آوری نموده ولی از برخی موارد صحیفه‌معلوم میشود که صحیفه مزبور را حضرت رضا عليه‌السلام بر حسب تقاضای مأمون نوشته .

و در کتابخانه آستان قدس رضوی عليه‌السلام نسخه عربی مکرر موجود است خطی یکی از آنها ۲۰۳ حدیث است و بغیر از طریق شیخ طبرسی‌است واسانید را که ذکر میکند پس‌از تسمیه (هذا اسنادنا في رواية هذه الصحيفة المنسوبة إلى الرّضا عليه و على آبائه من الله التحيّة و الرضوان اخبرني الشيخ الفاضل العالم الكامل مؤيد الاسلام و المسلمين مولانا عبدالعلي بن عبدالحميد بن محمّد السبزواری و هويروی تا آنجا که سند را به عبدالله بن احمد بن عامر طائی میرساند که زمان صفویه این کتاب را وقف نموده (جلد پنجم فهرست کتابخانه)

---

(۱) میرزا عبدالله بن عیسی النیریزی اصفهانی مشهور به افندی .

(۲)شیخ طبرسی ابو علی الفضل بن الحسن بن الفضل الطبرسی صاحب مجمع البیان متوفی سال ۵۴۸ در سبزوار وفات یافت و او را بمشهدآوردند در مشهد قبر او معروف است .

ص ۱۲۰ این کتاب بطریق متعدده از امامیه و اهل سنّت و جماعت نقل شده است چنانچه از روضات الجنات ص ۵۱۲ ، و نجاشی دررجال خود عبدالله رااز ثقات وممدوحین دانسته در ص ۷۳ و بهمین سند ابتدا میشود در صحیفة الرّضا که از شیخ طبرسی است خواهد آمد انشاءِ الله تعالی .

و فضل ابن شاذان (۱) گوید که نسخه‌های مختلف از صحیفة الرّضا دیده‌ام و محمّد صالح قزوینی نیز در ترجمه عیون گوید که گویند چون آنحضرت به نیشابور رسید حسب الاستدعاء علماء آنجا أحادیث برای آنها نوشت آنرا صحیفة الرّضا نام کردند .

صاحب ریاض العلماء گوید در شرح حال نصیر الدین أبوطالب عبدالله بن حمزه طوسی یا (حمزة بن عبدالله طوسی) نسخه از آنرا بخطخود در سال ۵۷۶ نوشته و گوید نسخه‌های مختلف صحیفةالرّضا را با شش طریق مختلف ذکر کرده و یکی را در اردبیل دیدم که اول آن نوشته بود نور الدین أبو احمد انالیك عادل مروزی میرساند به محمّد فرزند عبدالله بن أحمد بن عامر طائی در بصره و صاحب مستدرك میفرماید اسناد روایات شیخ طبرسی در نسخه شیخ حرّ عاملی ذکر شده ، و بعضی دیگر از علماء در این باب بحث کرده و مطالبی آورده‌اند . و شیخ حرّ عاملي در کتاب امل الامل در حالات شیخ طبرسی گویدو من روایاته‌صحیفة الرّضا علیه‌السلام ـ انتهی . و مرحوم حاج

---

(۱) محمد بن احمد بن علی القمی صاحب صد منقبت پسر خواهر ابن قولویه قمی است .

شیخ عباس قمی علیه الرحمه در ذکر شیخ طبرسی در فوائد الرضویه چنین مینگارد :

و از روایات این شیخ است صحیفة الرّضا علیه السلام و قرائت کرده آنرا در حرم مطهّر حضرت امام رضا علیه السلام بر شیخ امام سید زاهد أبوالفتح عبدالله بن عبدالکریم بن هوازن القشیری ـ ره ـ.

بسم الله الرحمن الرحيم

هذا اسنادنا في رواية هذه الصحيفة المنسوبة إلى حضرة الرضا عليه و على آبائه من الله التحيّة و الرضوان .

بنام خداوند بخشنده مهربان

این است سندهای ما در روایت این صحیفه که منسوب است بحضرت امام رضا عليه السلام بر آنجناب و بر پدرانش از جانب خدا تحیّت و خوشنودی باد

* * *

أخبرني الشيخ الفاضل العالم الكامل قطب السالكين مؤيد الاسلام و المسلمين مولانا عبد العلي بن عبدالحميد بن محمّد السبزوارى و هو يروى عن الشيخ المعظم و الفخر المكرّم جلال الدّين بن محمّد بن عبدالله القائنى - و هو يروى عن تاج الدّين إبراهيم القصّاع الكيلكى و هو عن شيخه الكامل مولانا تاج الدين على تركه الكرمانى و هو عن شيخه غياث الدّين هبة الله بن يوسف عن جدّه صدر الدّين إبراهيم ابن محمّد بن المؤيد الحموى عن ابن عساكر عن أبي روح الصّوفي الهروى عن زاهر بن طاهر . قال أخبرنا : أبو علي الحسن بن أحمد

السکاکی ـ قال أخبرني أبو القاسم حبيب قال أخبرنا محمّد بن عبدالله ابن أحمد النيشابوری قال أخبرنا أبو القاسم عبدالله بن أحمد بن عامر الطائی بالبصرة قال حدثنی أبي قال حدّثني علي بن موسى الرّضا عليه السّلام سنة أربع و تسعين و مائة قال حدّثني أبی موسى بن جعفر قال حدّثني أبي جعفر بن محمّد قال حدّثني أبي محمّد بن علي قال حدّثنی أبي علي بن الحسين قال حدّثني أبي الحسين بن عليّ قال حدّثني أبي علي بن أبي طالب عليه السلام قال: قال رسول الله صلّى الله عليه وآله وسلّم يقول الله عزّ و جلّ:

لاٰ إِلٰهَ إِلاّٰ اللهُ حِصْنِي فَمَنْ دَخَلَ حِصْنِي أَمِنَ مِن عَذٰابِي (۱)

ترجمه:

بعد از ذکر چهارده نفر از روات، أحمد بن عامر الطائی که فرزند او گوید پدرم حديث کرد مرا ازحضرت عليّ بن موسى الرّضا عليه السّلام که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم حضرت موسى بن جعفر که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم جعفر ابن محمّد که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم محمّد بن علي که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم عليّ بن الحسين که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم حسين بن علي که آنحضرت فرمود حديث کرد مرا پدرم عليّ بن أبي طالب عليهم السلام که فرمود: فرموده است

(۱) و بطريق ديگر اين حديث است: ولاية على بن أبيطالب حِصْنِي.

رسول الله صلی الله علیه و آله و سلّم که خدای تعالی عزّ و جلّ میفرماید : « لا إله إلاّ الله » قلعه من است پس هر کس داخل شود در قلعه من ایمن است از عذاب من .

شرح ـ امّامتن حدیث دراین باب یعنی گفتن کلمه طیبه، روایات بسیار وارد شده از حیث سند و متن ،اختلاف در آن در بعضی روایات فَمَنْ قالَ لا إِلٰه إلاَّ اللهُ دَخَلَ حِصْني و در روایاتی است که فرمود : بشرطها و أنا من شروطها و در عبور از نیشابور و در عبارت شیخ طبرسی است ـ بشرطها و شروطها و أنا من شروطها که مراد از شروط .

۱ ـ اقرار برسالت حضرت خاتم النبیین ـ ۲ ـ اقرار بمعاد

۳ ـ اقرار به امامت أئمّه که در زیارت جوادیه است .

السَّلامُ عَلىٰ ثالِث شُروطِ لا إِلٰهَ إلاَّ الله .

حدیث دوم

و باسناده (۱) قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : أربعة أنا لهم شفیع یوم القیامة و لو أتوابذنوب أهل الأرض (الضّارب (۲) بالسیف امام ذریّتی) المکرم لذریّتي والقاضي لهم حوائجهم و السّاعی لهم في امورهم

---

(۱) و الاسناد فی الحدیث رفعه الی قائله (که عبارت الضارب بالسیف باشد) .

(۲) در نسخه اصل پاورقی لیست هذه الفقره فی روایة الطبرسی ره

عند ما اضطروا إليه و المُحِبُّ لهم بقلبه و لسانه .

ترجمه :

و احمد بن عامر گفته که فرمود حضرت رضا عليه السلام : فرمود رسول الله صلى الله عليه و آله چهارطایفه یاچهار کس هستند که من شفیع آنها هستم در روز قیامت اگر چه با گناهان اهل زمین بیایند .

۱ ـ کسی که اکرام کند ذریّه مرا .

۲ ـ کسی که بر آورد حاجات ذریّه‌مرا .

۳ ـ کسیکه سعی کند برای آنها در کارهائی که‌آنها نزدآن مضطر باشند .

۴ ـ کسیکه دوست بدارد آنها را بقلب و زبان .

واّماجمله اوّل که کسیکه مقابل ذریّه من‌شمشیر بزنداین جمله در روایت شیخ طبرسی نیست چنانچه در پاورقی اصل هم اشاره شده و اگر باشد باید بفرماید پنج طائفه یا پنج کس و در جلد سوم بحار الأنوار مرحوم مجلسی در باب شفاعت ذکر فرموده چهار طایفه و این جمله در آن روایت نیست و نیز در جامع الأخبار این حدیث ذکر شده و این جمله در آن نیست و اکرام ذریّه مرا ، ذریّه فرزندان شخص میباشند وجمع آن ذرّیات و ذراری میآید پس مراد از اکرام سبقت سلام و بر خاستن برای ورود آنها و ادب کردن نسبت به سادات ـ و کسیکه حاجات آنها را بر آورد خصوص‌هنگام احتیاج آنها بمال و قلم و قدم ، قطع نظر از اینکه حقوقی معین شده برای آنها یعنی خمس زیاده آمده از سال که وظیفه فقهي است و

همچنین کسیکه اگر آنها کاری داشته باشند که از عهده خود آنها نیاید و دیگری میتواند انجام دهد ودوستی آنها که هم در قلب دوست بدارند و هم بزبان اظهار آن دوستی را بنمایند .

حدیث سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله الايمان إقرار باللسان و معرفة بالقلب و عمل بالأركان .

ترجمه

و نیز احمد بن عامر روایت کرده از حضرت امام رضا عليه السلام که آنحضرت فرمود که پیغمبر اکرم صلى الله عليه وآله فرموده : ایمان اقرار بزبان وشناسائی بقلب وعمل به ارکان است یعنی اعمال بدنی مانند نماز و روزه و حج را که انجام دهد باید بزبان اقرار کند و چنانچه پیغمبر اکرم در روز بعثت به خدیجه فرمود بگو لا إله إلاّ الله محمد رسول الله خدیجه عرض کرد سالها است من پیغمبری شما را میدانم فرمود میدانم میدانی لکن بگو .

و در روایتی فرمود: سلام کردن به اغنیا برای مال ثلث ایمان را میبرد یعنی قسمت زبان که نزدیک به شرك است ودرقلب دیده میشود که بسیاری از امور از قلب برخاسته و متوجه باشد خصوصاً وقت نماز که خشوع نسبت بقلب دارد و همچنین درحجّ وزکوة که عمل به ارکان است متوجه باشد .

حدیث چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول الله عزّ و جلّ يابن آدم (۱) اما تنصفنى اتحبّب إليك بالنّعم و تتمقت إلىّ بالمعاصى

---

(۱) وفى رواية الطبرسى ماتنصفنى بلاهمزة .

خیری إلیك منزل و شرّك إلی صاعد ، و لا یزال ملك کریم یاتینی عنك في کلّ یوم و لیلة بعمل قبیح ـ یابن آدم لو سمعت وصفك مین غیرك و أنت لا تعلم من الموصوف لسارعت إلی مقته .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام که فرموده رسول الله صلی الله علیه و آله که‌خدای عزّ و جلّ فرموده: ای پسر آدم آیا انصاف نمیکنی با من (و بنابر آنچه درپاورقی اصل نوشته شده که در روایت طبرسی بدون همزه است ، باید ترجمه شود . ای پسر آدم تو انصاف نمیکنی با من) من دوستی میکنم با تو به نعمت‌ها و حال آنکه تو دشمنی میکنی به‌نا فرمانیها ـ خیر ونعمت من بسوی تو فرود آینده است و شر وبدی تو بسوی‌من بالا میآید و پیوسته‌ملکی است کریم میآید از جانب تودر هر روز وشب بعمل زشت ـ همین روایت را در حدیث قدسی درجواهر السنیه آورده بعد از آن میفرماید . ای پسر آدم اگر بشنوی وصف خود را از غیر و تو ندانی موصوف کیست هرآینه شتاب میکنی به بغض و دشمنی وصف شده (ممکن است مراد این باشد) با اینکه تو این حال را در غیر خودت داری هر روز و هر شب قبیح تو را میآورند ـ و همین قسمت را حضرت زین العابدین در دعاء أبو حمزه بعنوان مناجات بدرگاه خدا عرض میکنند .

تتحبب إلینا بالنّعم و نعـارضك بالذّنوب خیرك إلینا نازل و شرّنا إلیك صاعد و لم یزل ملك کریم یأتیك عنا في کلّ یوم بعمل قبیح .

حدیث پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم : یقول الله عزّ و جلّ ما من مخلوق یعتصم بمخلوق دونی ـ إلاّ قطعت اسباب السّماوات و الارض من دونه فان سئلنی لم اُعطه وإن دعانی لم اجبه وما من مخلوق یعتصم بی دون خلقی إلاّ ضمنت السّماوات و الارض برزقه فان سئلنی اعطیته و إن دعانی اجبته و ان استغفرنی غفرت له .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام فرموده است پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله خدای عزّ و جلّ میفرماید نیست مخلوقی که متوسّل و معتصم و امیدوار شود بغیر از من مگر اینکه قطع می کنم اسباب آسمانها و زمین را از او پس اگر سؤال کند از من عطا نمیکنم به او و اگر بخواند مرا اجابت نمیکنم او را ـ و نیست مخلوقی که امیدوار بمن شود بدون مخلوق مگر اینکه ضامن میدهم بهاوآسمانها و زمین را بروزی او پس اگر سئوال کند از من عطا میکنم مسئلت او را و اگر بخواند مرا اجابت میکنم او را و اگر طلب آمرزش کند میآمرزم او را ـ و این حدیث قدسی است .

در روایت دیگر فرمود ـ لا قطّعنّ أمل کلّ مؤمن غیری .

حدیث ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم : اختتنوا اولادکم یوم السابع فانه أطهر و اسرع لنبات اللحم .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود : رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود ختنه کنید پسرهای خود را در روز هفتم ولادت که پاك‌تروزودتر گوشت میروید

در جلد سوم وسائل یك باب در وجوب ختنه آورده ودر روایت است از فضل بن شاذان که حضرت رضا عليه‌السلام نوشت برای مامون ختنه سنت واجبه‌است برای‌مردان‌و کرامت است برای زنان‌ودرروایت دیگر زمین ناله میکند از بول اغلف و آن کسی است که ختنه نشده و در این بیان بسیاراست و فلسفه آنرا اطبا گفته‌اند.

حدیث‌هفتم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله مَنْ افتی النّاس بغیر علم لعنته السّماء (۱) و الأرض.

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه‌السلام فرموده رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله: کسیکه فتوی بدهد برای، مردم بدون علم وأهلیت لعنت کنند (اینجا کلمه ملائکه در پاورقی است) ملائکه آسمان و زمین او را. و مرحوم آقا سیّد محمد کاظم یزدی در عروة الوثقی مسئله اجتهاد و تقلید درمسئله ۴۱ میفرماید کسیکه أهلیت فتوی ندارد حرام است بر او فتوی دادن و همچنین کسیکه أهلیت قضاوت ندارد حرام است بر او حکم کردن بین مردم و حکم او نافذ نیست و جایز نیست مرافعه نزد او ببرند و نه شهادت دادن مقابل او.

حدیث هشتم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله: أفضل الأعمال عند الله ایمان لاشك فیه و غزوٌ لاغلول فیه و حج مبرورٌ و اول مَنْ یدخل

(۱) ملائکة السماء در روایت طبرسی.

الجنّة شهيد و عبد مملوك أحسن عبادة ربّه و نصح لسيده و رجل عفيف (١) متعفف ذو عيال و اول من يدخل النّار امام مسلط لم يعدل و ذو ثروة مِنَ المال لم يقض حقّه و فقير فخور .

ترجمه :

حضرت رضا فرمود که پیغمبر صلی الله علیه و آله فرموده أفضل أعمال نزد خدای تعالی ایمانی است که صاحب آن شك در آن نداشته باشد و غزوه و جنگی است که خیانت در غنیمت آن نباشد و حجّ قبول ـ و اوّل کسیکه داخل بهشت میشود شهید است و بنده که مولا و سید داشته باشد و عبادت پروردگار خود را به نیکوئی بجا آورد و نصیحت کند آقای خود را و مردی عفیف که از حرام خود را نگاه دارد و مردی متعفف که عیال داشته باشد و خود را از حرام و سؤال از مردم نگاه بدارد .

و اوّل کسیکه داخل آتش میشود امام یعنی والی و حاکمی باشد که تسلّط بر مردم داشته باشد و عدالت نکند و صاحب مالی که اداء حق مال را ننماید و فقیری که متکبر و مباهات کننده بحسب و نسب باشد .

حدیث نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : لا یزال الشّیطان ذعراً من المؤمن ماحافظ علی الصّلوات الخمس فاذا ضیعهنّ تجرأ علیه واوقعه في العظائم .

---

(١) عن الحرام .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله پیوسته شیطان از مؤمن خائف و ممنوع است مادام که مؤمن نگاهداری کند اوقات نماز را و نمازهاي پنجگانه را مواظبت کند . پس چون ضایع کند آنها را دلیر میشود بر او و او رادر عظائم و مهالك میاندازد و همین حدیث را سکونی از حضرت صادق علیه السلام روایت کرده بجای وأوقعه فادخله و لوقتهن را زیاده آورده و صاحب وسائل بلفظ حرمت یك باب آورده در تحریم اضاعة الصّلوة .

حدیث دهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : من أدّى فريضة فله عند اللهدعوةَ مستجابة.

ترجمه

حضرت رضا فرمود : فرمود رسول خدا صلی الله علیه وآله : کسیکه ادا کند و بجا آورد نماز واجب را پس برای اوست نزد خدا دعای مستجاب ، کلمه فریضه اخصّ از واجب است (و کتاب الفرایض درارث است) و اخبار بسیار درباب قنوت و تعقیب در این باب بسیار است .

حدیث یازدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : للعلم خزائن و مفتاحها السّؤال فاسألوا يرحمكم اللهفانّه يؤجر فيه أربعة السّائل ، والمعلّم و المستمع والمحبّ لهم .

ترجمه

برای علم خزینه‌هائی است و کلید آنها سئوال کردن است پس سؤال کنید خدا رحمت کند شما را بدرستیکه اجر داده میشود چهار نفر :

۱ ـ سئوال کننده ۲ـ ـ معلّم و آموزگار آن ۳ ـ شنونده که گوش می‌دهد ۴ ـ کسیکه دوست بدارد سائل و معلّم و مستمع را (دیگر ـ علم را چهار حق است).

۱ ـ گرفتن از عالم ـ۲ فهمیدن وحفظ کردن ۳ ـ نشر دادن و به دیگران یاددادن ۴ ـ عمل کردن .

حدیث دوازدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : لا يزال امتى بخير ما تحابّوا وادواالامانة و اجتنبوا الحرام و قروا الضيف و اقاموا الصلوة و ادوا الزكوة فاذا لم يفعلوا ذلك ابتلوا بالقحط و السنين .

ترجمه

و حضرت‌رضا فرمود که فرمود پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله پیوسته امت من در خیر وخوبی هستند مادام که دوستی کنند با یکدیگر و امانت را بصاحبش‌رد کنند و پرهیز از حرام کنند و مهمانداری کنند و بپا بدارندنماز را و ادا کنند زکوة را .

پس زمانیکه ترك کنند اینها را مبتلا میشوند بقحط و کمی باران و آبهای چاها و چشمه‌ها .

حدیث سیزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ الله ليبغض من يدخل

علیه في بیته فلا یقاتل .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود : رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرموده : خدا دشمن میدارد کسی را که داخل خانه او شوند (و او را بجهاد بخوانند) واو مقابله نکند وجهاد نرود و این حدیث در صحیفة الرّضا جملهٔ از آن ناقص است و در نسخه عیون اخبار الرّضا این جمله را آورده (فلا یقبل) پاورقی نوشته است بنقل از طبرسی .

حدیث چهاردهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : لیس منا من غش مسلماً او ضرّه او ما کره .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام : فرمود پیغمبرخدا صلی الله علیه و آله نیست ازما کسیکه غش و تدلیس کند با مسلمانی یا اینکه ضرر به او برساند یا اینکه مکر با او کند .

حدیث پانزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : قال الله تبارك و تعالی یا بن آدم لا یغرّنّك ذنب النّاس عن ذنبك و لا نعمة النّاس عن نعمة الله علیك و لا تقنّط النّاس مِن رحمة الله علیهم و أنت ترجوها لِنفسك .

ترجمه

حضرت رضا فرمودرسول الله صلی الله علیه و آله فرمود:مغرور نکند تو را گناه

مردم از گناهت و مغرور نکنند تو را نعمت خدا بر مردم از نعمتی که خدا بتو داده و ناامید مکن مردم را از رحمت خدا بر آنها وحال آنکه خودت امیدواری آن‌را برای خودت .

حدیث شانزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ثلاث اخافهن على امّتي من بعدي : الضّلالة بعد المعرفة و مضلاّت الفتن و شهوة البطن والفرج

ترجمه

حضرت رضا فرمود :رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود:سه چیز است که من میترسم بر امّت خود بعد از من .

۱ ـ گمراهی بعد از معرفت (مانند کسانی که مرتد شدند) و فتنه‌های گمراه کننده و شهوت شکم ازخوردن مال حرام و شهوت فرج و افتادن در زنا .

حدیث هفدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله من سبّ نبيّاً قتل و من سبّ صاحب النّبيّ جلد .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : فرموده رسول الله صلى الله عليه وآله کسیکه سب کند پیغمبریرا باید کشته شود و کسیکه یکی از اصحاب پیغمبر راسب کند باید تازیانه خورد .

حدیث هیجدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إذا سميتم الولد محمّداً

فأكرموه و اوسعوا له في المجلس و لا تقبّحوا له وجها .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود که فرموده است پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله هر گاه که پسر خود را محمّد نام گذاشتید پس اکرام کنید او را و در مجلس جای نشستن او را وسیع قرار بدهید و چون ناراحتی از او به‌بینید صورت خود را درهم نکشید (یعنی غضب آلود به او نگاه نکنید) .

حدیث نوزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله ما من قوم کانت لهم مشورة فحضر معهم من إسمه محمّد ـ اواحمد ـ فادخلوه في مشورتهم إلاّ هو خير لهم .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : فرموده است حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله : نیست قومی و طایفه که بخواهند شور کنند در مطلبی و حاضر شود با آنها کسیکه اسم او محمّد یا أحمد باشد پس داخل کنند او را در شور خود ، مگراینکه خیر است و براه صواب میروند .

حدیث بیستم

و باسناده قال : قال رسول الله ما من مائدةٍ وضعت فقعد علیها من اسمه محمّد او أحمد الاقدّس ذلك المنزل في كلّ يوم مرتين .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام که فرمود حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله نیست سفره و خوانچهٔ که گذاشته شود که بر آن به‌نشیند کسیکه نام او محمّد یا

احمد باشد مگر اینکه آن منزل پاکیزه و مقدّس میشود در هر روز دو مرتبه .

و در حدیث است . ما من ارض فیها اسم محمد الا تقدست .

حدیث بیست و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم : تحشر ابنتی فاطمة یوم القیامة و معها ثیاب مصبوغة بدم الحسین فتعلق بقائمة من قوائم العرش فتقول یا رب احکم بینی و بین قاتل ولدي .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله فرموده محشور میشود فاطمه روز قیامت و با او است لباس رنگین بخون حسین علیه السلام پس آویزان میشود بقائمهٔ از قوائم عرش و میگوید یا رب حکم کن میان من و قاتل پسرم قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله وسلم فیحکم لابنتي و رب الکعبه پس فرمود که فرمود پیغمبر صلی الله علیه و آله پس حکم میکند خدا برای دختر من قسم به پروردگار کعبه .

حدیث بیست و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله إنّما سمّیت ابنتي فاطمة لأنّ الله فطمها و فطم من أحبّها من النّار .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله فرمود بدرستی که نامیده شده است دختر من فاطمه بعلت اینکه خدا او را قطع از آتش کرده و قطع فرموده از آتش هر کس او را دوست بدارد ـ و این حدیث در امالی شیخ مسطور است .

حدیث بیست و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ الله تعالى يغضب لغضب فاطمة و يرضى لرضاها .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : که حضرت رسول فرموده : بدرستیکه خدا غضب می کند بسبب غضب حضرت فاطمه و خوشنود میشود بسبب خوشنودی آنحضرت ـ و به همین مضمون روایت بسیار رسیده .

حدیث بیست و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : يا عليّ إذا كان يوم القيامة أخذت بحجزه الله عزّ و جلّ و أخذت أنت بحجزتی و أخذ ولدك بحجزتك و أخذت شيعة ولدك بحجزتهم فترى اين يؤمر بنا؟

قال أبو القاسم الطائی سألت أبا العبّاس ثعلب عن الحجزة فقال هي السبب ـ و سألت نفطويه النّحوی عن ذلك فقال هي السبب .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود که فرمود پیغمبر صلى الله عليه وآله وسلم یا علي چون روز قیامت شود من میگیرم حجزة یعنی وسیله خدا را (و از برای حجزه بیان مفصل است و محدّث قمی در کتاب سفینة البحار مفصلاً بیانی دارد و آنرا کنایه از تمسك به سببی که در دنیا بین آنحضرت و پروردگارش بوده میداند و این اسباب حسنه متمثل میشود در آخرت) و یا علي تو میگیری حجزه مرا یعنی متوسل بمن

میشوی و پسران تو یعنی أئمّه متوسّل میشوند بتو و شیعیان آنها متوسّل میشوند بحجزه آنها پس می‌بینی کجا مأمور می‌شویم .

گفت أبوالقاسم : که من سؤال کردم از ثعلب که حجزه یعنی چه ؟ جواب داد سبب است زیرا من سؤال کردم از نفطویه نحوی واو گفت سبب است ترجمه تمام شد . در اینجا دو مطلب است یکی آنکه در روایت أبوالقاسم از پدرش روایت می کند و اینجا سائل و راوی أبوالقاسم است دیگر اینکه این نفطویه در قرن چهارم بوده نام او ابراهیم است نحوی و لغوی بوده و ۱۲ تألیف و تصنیف دارد متوفی سال ۳۱۹ یا ۲۵ یا ۲۴ بوده که در زمان غیبت صغری میزیسته بغدادی و شافعی مذهب بوده که بعد از او این کتاب تنظیم شده و خلاصه حدیث چنین است که من از خدا و یا علي تو از من و پسران تو از تو و شیعیان آنها از آنها اعانت میطلبند .

حدیث بیست و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّی الله علیه وآله وسلّم : إنّا أهل بیت لا تحلّ لنا الصّدقه ، و أمرنا باسباغ الوضوء و لا ننزی حماراً علی عتیقة و لا نمسح علی خفّ .

ترجمه

و حضرت رضا علیه السلام فرمود : فرمود پیغمبر خدا صلّی الله علیه وآله وسلّم بدرستی که ما أهل بیت کسانی هستیم که صدقه (یعنی زکوة و صدقه واجبه) برای ما حلال نیست وما أمر شده‌ایم به اینکه وضو راشاداب بگیریم و اینکه الاغ را بر اسب ماده نجهانیم و اینکه مسح بر کفش

نکشیم ـ (از این حدیث چند حکم شرعی ظاهر میشود) .

حدیث بیست و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : مثل المؤمن عند الله أعظم من ملك مقرَّب و ليس أعظم من ملك مقرَّب شيء أحبّ إلى الله من مؤمن تائب او مؤمنة تائبة .

ترجمه

حضرت امام رضا فرمود حضرت پیغمبر صلی الله علیه وآله فرمود مثل مؤمن نزد خدا مثل ملك مقرَّب است و مؤمن در قدر و مقام از ملك مقرَّب أعظم است و در نزد خدا از ملك مقرَّب مقام مؤمن توبه کننده وزن توبه کننده محبوبتر است .

حدیث بیست و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : من مرّ على المقابر و قرأ قل هو الله أحد إحدى عشر مرة ثمّ وهب اجره الأموات اعطى من الأجر بعدد الأموات .

ترجمه

فرمود حضرت امام رضا علیه السلام فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله کسی که بر قبرستان عبور کند و بخواند سورهٔ قل هو الله أحد را یازده مرتبه و اجر آن را برای اموات قرار دهد عطا شود اجر او بعدد مردگان .

حدیث بیست و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : یا عليّ إنك سيّد

المسلمين و يعسوب المؤمنين و امام المتّقين و قائد الغرّ المحجّلين .

قال أبو القاسم رضي الله عنه: سألت أحمد بن يحيى عن اليعسوب فقال هو الذّكر من النحل الّذي يتقدّمها و يحامى عنها .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود كه فرموده پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله : يا علي بدرستى كه تو آقاى مسلمانان هستى و توئى يعسوب مؤمنين يعنى مقدّمى بر آنها و حمايت ميكنى و توئى پيشواى پرهيزكاران وتوئى پيشواى مؤمنين كه وضوء گرفته‌اند كه در روز قيامت صورت و مواضع وضوء ايشان نورانى است .

أبوالقاسم رضي الله عنه گفت ازأحمد بن يحيى پرسيدم يعسوب كيست جواب داد الذّكر من النحل زنبور عسل كه بر آنها رئيس است و مقدم آنها حركت مى كند و حمايت از آنها مينمايد .

حديث بيست و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : لما اسرى بى إلى السّماء أخذ جبرئيل بيدي و اقعدنى على درنوك من درانيك الجنّة ثمّ ناولنى سفرجلة فانا كنت اقلبها إذا انفلقت فخرجت منها جارية حوراء لم ار أحسن منها فقالت السّلام عليك يا محمّد قلت من أنت قالت الرّاضية المرضية خلقنى الجبّار من ثلاثة اصناف اسفلى من مسك و وسطى من كافور و اعلاى من عنبر و عجننى من ماء الحيوان ثمّ قال لي الجبّار كونى فكنت خلقنى لاخيك و ابن عمّك عليّ بن أبي طالب عليه السلام .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : فرموده رسول خدا صلی الله علیه وآله : هنگامی که من سیر داده شدم به آسمان جبرئیل گرفت دست مرا و مرا نشانید بر بساطی از بساطهای بهشت و سفرجلی (به) بمن داد ومن شکافتم او را بیرون آمد کنیزی از حوریان که نیکوتر از آن ندیده بودم و سلام بر من کرد گفتم کیستی گفت من راضیه مرضیه‌ام خلق کرده مرا خداوند جبار از سه چیز اسفل من از مشک و وسط من از کافور و طرف بالای من از عنبر است و خمیر کرده مرا از آب حیات پس فرمود باش ومن خلق شدم برای برادر تو و پسر عمّ تو عليّ بن أبی طالب علیه السلام .

حدیث سی‌ام

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله من عامل النّاس فلم يظلمهم و حدثهم فلم يكذبهم ووعدهم فلم يخلفهم فهو مؤمن كملت مروّته و ظهرت عدالته و وجبت اخوته و حرمت غيبته .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام : فرموده است رسول خدا صلی الله علیه وآله کسی که معامله کند با مردم و ظلم بآنها نکند و چون حدیث کند و برای آنها سخن گوید دروغ بآنها نگوید و چون وعده دهد خلف وعده نکند پس او مؤمن است کامل شده است مروّت او و ظاهر شده است عدالت اوو واجب است برادری او و حرام شده غیبت او (اینها علامات مؤمن است) .

حدیث سی و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم : إنّ موسی بن عمران سأل ربّه و رفع یدیه فقال : یا رب أبعید أنت فأُنادیك أم قریب فاناجیك فاوحیالله تعالی إلیه : یا موسی أنا جلیس من ذکرنی .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام : که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله فرموده : بدرستی که موسی بن عمران از پروردگار خود سؤال کرد و دستها را بلند کرد و گفت ای پروردگار آیا دوری تو تا من ندا کنم تو را یا نزدیك هستی که من بطریق نجوی بگویم و بخوانم تو را پس خدای تعالی وحی نمود به او ای موسی من همنشین هستم با کسی که یاد کند مرا و ذکر مرا گوید .

حدیث سی و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : إیّاکم و الظلم فانّه یخرب قلوبکم .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام که رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود بترسید از ستم کردن که او خراب می کند دلهای شما را (یعنی سبب قساوت قلب میشود باید بسیار ترسید) .

حدیث سی و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم : یا عليّ إنّي سألت الله ربّي فیك خمس خصال فأعطانی أمّا اولاهن فسالت ربي أن ینشق

عنى الأرض فانفض التراب عن راسى و أنت معى فاعطانى و أمّا الثانيه فسألت ربي أنْ يوقفنى عند كفة الميزان وأنت معي فأعطانى وأمّا الثّالثة فسالت ربّى أن يجعلك حامل لوائى يوم القيامة و هو لواء الله الاكبر تحته المفلحون الفائزون في الجنّة فاعطانى و أمّا الرّابعة فسألت ربّي أن تسقى امّتي من حوضى بيدك و أنت معى فاعطانى و أمّا الخامسة فسألت ربّي أن يجعلك قائد امّتي إلى الجنّة فاعطانى و الحمدلله الّذي منّ عليّ بذلك .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله : يا عليّ بدرستى كه من خواستم از پروردگار خودم در توپنج خصلت باشد پس خدا عطا فرمود بمن : اوّل سؤال كردم در حشر وقتى كه شكافته ميشود زمين و خاك از سر من ميريزد تو با من باشى پس عطا فرمود .

دوم سؤال كردم اينكه مرا در نزد كفّه ميزان بدارد و تو با من باشى پس عطا فرمود .

سوم سؤال كردم اينكه تو را حامل لواء من قرار دهد روز قيامت وآن است لواء خداى بزرگ در زير آن لواء رستگاران و فائزين در بهشت هستند پس عطا كرد بمن .

چهارم من سؤال كردم از پروردگارم اينكه تو آب بدهى به امّت من از حوض من و بدست تو باشد و با من باشى پس عطا كرد بمن.

پنجم - پس سؤال كردم از پروردگارم اينكه قرار دهد تو را

قائد و جلودار امّت من بسوی بهشت و حمد می کنم خدائی را که منّت بر من گذاشت و اینها را عطا فرمود .

حدیث سی و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّی الله علیه وآله في قوله عزّ و جلّ یوم ندعو کلّ اناس بامامهم ـ قال : یدعی کلّ قوم بامامهم و کتاب ربّهم و سنة نبیهم .

ترجمه

حضرت رضا فرمود که پیغمبر صلّی الله علیه وآله : در قول خدای تعالی «یوم ندعوا کلّ اناس بامامهم» فرمود خوانده میشود هرقومی در روز قیامت به امام آنها و کتاب پروردگار آنها و سنت پیغمبرانشان و این آیه ۷۳ از سوره بنی اسرائیل است و این روایت در معاني الأخبار روایت شده و خاصه ۲۴ روایت آورده‌اند .

حدیث سی پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّی الله علیه وآله وسلّم : إنّ المؤمن یعرف في السّماء کما یعرف الرّجل أهله و ولده و إنّه اکرم علی الله من ملك مقرّب .

ترجمه

و حضرت رضا علیه السلام : فرمود : فرمود پیغمبر خدا صلّی الله علیه وآله بدرستی که مؤمن معروف است در آسمان همچنانکه معروف است مرد در نزد زن و فرزند خود و اینکه مؤمن گرامی‌تر است نزد خدا از ملك مقرّب .

حديث سی وششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم : مَن بهت مؤمناً او مؤمنة وقال فيه ما ليس فيه اقامه الله عزّوجلّ على تلّ (١) من نارحتى يخرج ممّا قال فيه .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود که پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود : کسی که بهتان زند بمؤمن يا مؤمنة و بگويد در باره او آن چيزی که در اونیست ، خدای تعالی او را نگاه میدارد درحال ايستادن بر تلی يا بر قلّه از آتش تا اینکه بیرون بیاید از آنچه درباره او گفته .

حديث سی و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : أتاني جبرئيل من ربّي عزّ و جلّ و هو يقول (٢) ربّي يقرؤك السّلام و يقول بشّر المؤمنين الذين يعملون الصّالحات و يؤمنون بك و بأهل بيتك بالجنّة فانّ لهم عندي جزاء الحسنى و سيدخلون الجنّة .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله : جبرئيل از جانب پروردگار من آمد نزد من و گفت پروردگار من سلام بتو میرساند و میفرماید مژده بده به مؤمنين آنچنان کسانی که عمل صالح بجا میآورند و ایمان بتو و أهل بيت تو دارند به بهشت . بدرستی که

---

(١) على قل

(٢) يا محمد .

آنها نزد من جزاء نیکو دارند و زود باشد که داخل بهشت‌شوند .

حدیث سی و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : حرّمت الجنّة علی من ظلم أهل بیتی و قاتلهم و المعین علیهم و من سبّهم أولئك لاخلاق لهم في الاخرة و لا یکلمهم الله یوم القیامة و لا یزکیهم و لهم عذاب ألیم .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا علیه السلام : که فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله : حرام شده بهشت بر کسانی که‌ظلم کنند ومقاتله کنندباهل بیت من و کسانیکه سبّ کنندآنها را ،آنها کسانی هستند که نصیب و بهرهٔ برای آنها در آخرت نیست و خداوند با آنها تکلم نمیکنند روز قیامت و تزکیه و شفاعت کرده نمیشوند و برای آنها عذاب دردناك است .

حدیث سی و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : إنّ الله لیحاسب کلّ خلق الا من أشرك بالله عزّو جلّ فانّه لایحاسب و یؤمر به إلی النّار .

ترجمه

فرمود حضرت رضا : فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله : بدرستیکه خدایتعالی حساب همه مخلوق را میرسد مگر کسیکه شرك بخدا داشته باشد که او را بدون حساب به‌آتش میبرند .

حدیث چهلم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : ليس للصبيّ لبن خير من لبن اُمّه .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام که رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود : برای بچه شیری بهتر از شیر مادرش نیست .

حدیث چهل و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : لا تسترضعوا الحمقاء و لا العمشاء فانّ اللّبن يتعدّى .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام : فرمود که پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله فرموده براي شیردادن طفل نگیرید زنی که أحمق باشد و نه زنی که چشم اوضعف دارد و آب آن سیلان دارد بدرستی که شیر تعدی میکند (آری در شیر اثری عجیب است) .

حدیث چهل و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : من يحسن النفقة فله حسنة .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : رسول خدا صلی الله علیه وآله فرموده کسیکه در نفقه دادن به أهل و خادم خود سخاوت کند پس برای او ثواب و حسنه است .

حدیث چهل و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : الّذی یسقط من المائدة مهور الحور العین .

ترجمه

حضرت رضا ؑ فرمود : رسول خدا ﷺ فرموده آنچه اطراف سفره طعام وخوانچه ریخته میشود ـ مهروکابین حور العین است.

حدیث چهل و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : إذا أكلتم الثرید فكلوا من جوانبه فان الذّروة فیها بركة .

ترجمه

فرمود حضرت رضا ؑ كه فرمود پیغمبر خدا ﷺ : هنگام خوردن ترید از اطراف ظرف بخورید بدرستیكه در وسط قلّهٔ آن بركت است .

حدیث چهل و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : نعم الادام الخلّ و لن یفتقر أهل بیت عندهم الخلّ .

ترجمه

حضرت رضا ؑ فرمود كه ، پیغمبر خدا ﷺ فرمود خوب نان خورشی است سر كه هرگز فقیر نمیشوند خانوادهٔ كه سر كه در خانه آنها باشد .

حدیث چهل ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : المغبون لا محمود و لا مأجور .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود که پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله وسلم فرموده کسیکه گول بخورد نه پسندیده است و نه اجری و ثوابی دارد .

حدیث چهل و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : ستّة من المروّة ثلاثة منها في الحضر و ثلاثة منها في السفر أمّا الّتي في الحضر : فتلاوة كتاب الله و عمارة مساجد الله و اتّخاذ الإخوان في الله . و أمّا الّتي في السفر فبذل الزّاد و حسن الخلق و المزاح في غير معاصي الله .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود : پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله فرمود : شش چیز از مروّت است . سه در حضر و وطن :

۱ ــ تلاوت قرآن ۲ ــ عمارت مساجد ۳ ــ دوست گرفتن برای خدا .

وسه در سفر:

۱ ــ بذل توشه ۲ ــ حسن خلق ۲ ــ شوخی در غیر معصیت خدا .

حديث چهل وهشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : اللّهمّ بارك لأُمّتی في صباح يوم سبتها و خميسها .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام : فرموده پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله : خداوندا مبارك گردان برای امّت من صبح روز شنبه وروز پنجشنبه را .

حديث چهل و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : كلوا التمر على الريق فانّه يقتل الديدان في البطن .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله فرموده بخورید خرما را ناشتا که کرمهای شکم را می کشد .

حديث پنجاهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إدّهنوا بالبنفسج فانه بارد في الصّيف حارّ في الشتاء .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : روغن مالی کنید با روغن بنفشه که خنك است در تابستان و گرم است در زمستان .

حديث پنجاه و يكم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : التّوحيد نصف الدّين

فاستنزلوا الرّزق من قبل الله بالصّدقة .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرموده توحيد يعنى اقرار بوحدانيت نصف دين است پس طلب كنيد فرود آمدن روزيرا از جانب خدا بصدقه دادن .

حديث پنجاه و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : اصطنع الخير إلى من هو أهله و من ليس من أهله فان أصبت أهله فهو أهله فان لم تصب فأنت من أهله .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : احسان كن خير و مال را به أهل آن و به كسيكه أهل آن نيست پس اگر به أهل آن رسانيدى پس او أهل است و بجاى خود واقع شده و اگر او اهل آن نيست پس تو أهل آن هستى (۱) .

حديث پنجاه و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : رأس العقل بعدالدّين التّودد الى النّاس و اصطناع الخير إلى كلّ برّ و فاجر .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله فرموده: عقل حكم مى كند كه بعد از دين دوستى با مردم و احسان و خير رسانيدن به

---

(۱) يعنى تو كار خود را كردهٔ .

هر خوب و بدی نیکوکار وبدکار بهترین کارهاست.

حدیث پنجاه وچهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : سيّد طعام الدّنيا و الاخرة اللحم و سيّد شراب الدّنيا و الاخرة الماء و أنا سيد ولد آدم و لا فخر .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود : فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله :آقای خوراك دنیا و آخرت گوشت است و آقای آشامیدنیهای دنیا وآخرت آب است و آقای فرزند آدم من می‌باشم و این فخر نیست یعنی از قبل خودم نیست از فضل و کرامت خدا است و من نعمت خدا را حدیث کردم .

حدیث پنجاه و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : سيّد طعام الدّنيا و الاخرة الرزّ (۱) .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله : آقای خوراك دنیا و آخرت برنج است .

حدیث پنجاه و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : كلوا الرمّان فليست منه حبة تقع في المعدة إلاّ أنارت القلب واخرست الشّيطان أربعين يوماً.

---

(۱) الارز .

ترجمه

حضرت رضا عليه‌السلام فرمود : پیغمبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرموده بخورید انار را نیست از او دانهٔ که واقع شود در معده مگر اینکه روشن می کند قلب را و گنگ می کند شیطان را تا چهل روز .

حديث پنجاه و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله : عليكم بالزيت فانّه يكشف المرة و يذهب بالبلغم و يشدّ العصب و يحسن الخلق و يطيب النفس و يذهب بالهم .

ترجمه

حضرت رضا عليه‌السلام فرمود : پیغمبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم فرمود : بر شما باد بخوردن زیتون که باز می کند زهره را و بلغم را می‌برد و عصب و پی را محکم می کند و خلق را نیکو می کند و نفس را پاکیزه وهمّ را بر طرف میکند .

حديث پنجاه و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله : كلوا العنب حبّة حبّة فانّه أهنا و أمرأ .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه‌السلام فرمود : پیغمبر خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود انگور را دانه دانه بخورید که گوارا و لذیذتر است .

حدیث پنجاه و نهم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: إن يكن في شيء شفاء ففي شرط الحجام او شربة عسل.

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود: رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: اگر در چیزی شفاء و بهبودی باشد پس او در نشتر حجامت کننده یا در شربت عسل میباشد.

حدیث شصتم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم: لا تردّوا شربة عسل من أتاكم بها.

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام: فرمود پیغمبر صلى الله عليه وآله زد نکنید شربت عسل‌را از کسیکه بیاورد برای شما.

حدیث شصت و یکم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى الله عليه وآله: إذا طبختم فاكثروا القرع فانّه يسر القلب الحزين.

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود: فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله: چون طعام طبخ کنید زیاد کنید در او کدو را که قلب حزین را شاد و مسرور می کند.

حديث شصت ودو

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : أفضل أعمال امّتي انتظار فرج الله تعالى .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود : أفضل أعمال امّت من انتظار فرج از جانب خدا است .

حديث شصت و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ضعفت عن الصّلوة و الصّيام و الجماع فنزل عليّ قدر من السّماء فاكلت منها فزاد في قوّتي قوّة أربعين رجلاً في البطش و الجماع .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله : ضعف وسستي عارض من گرديد از نماز و روزه و جماع كردن ، پس فرود آمد بر من ديگي از آسمان پس من خوردم از آن و زياد شد در من قوّه چهل مرد در حمله كردن و جماع .

حديث شصت و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : أفواهكم طريق من طرق ربّكم فنظّفوها .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه رسول خدا صلى الله عليه وآله فرموده : دهان شماها راهي است يا اينكه راهائي است از راههاى پروردگار

شما پس پاك كنيد آنها را يعنى به استغفار و اذكار و صدق و اعمال صالحه يا اينكه پاك كنيد با مسواك كردن كه نام خدا با دهان خوشبو ذكر شود .

حديث شصت و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : ليس شيء أبغض إلى الله عزّ و جلّ من بطن ملآن .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود چيزى نزد خدا مبغوض‌تر نيست از شكم پر از طعام (يعنى زياد خوردن طعام قطع نظر از بهداشت موجب خواب زياد و آب زياد است پس از عبادت باز ميماند صاحب آن) .

حديث شصت و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله النّجوم امان لاهل السّماء و أهل بيتى أمان لاُمتي .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود كه رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: ستارگان امان هستند براى أهل آسمان و اهل بيت من امان براى امّت من .

حديث شصت و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ موسى بن عمران سأل ربّه و رفع يديه فقال يا إلهى أين ذهبت فاوحى الله تعالى إليه يا موسى إنّ في عسكرك غمّاز فقال يا ربّ دلّني عليه فاوحى الله تعالى إليه إنّي أبغض الغماز فكيف أغمز .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : بدرستی که موسی بن عمران سؤال کرد از پروردگارش و گفت خدا یا کجا رفتی معلوم میشود درجنگی بوده بر او سخت گذشته پس خدای عالم وحی فرمود به اوای موسی بدرستی که در لشکر تو یکنفر عیب جو و عیب گو میباشد موسی گفت خدا یا او را بشناسان بمن خدای عالم فرمود من دوست نمیدارم عیب گو را پس چگونه خودم عیب گوئي میکنم .

حديث شصت وهشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : دعاء أطفال اُمّتي مستجاب مالم يقاربوا الذّنوب .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله : دعاء اطفال امّت من مستجاب است مادامیکه نزدیك گناهان نروند .

حديث شصت و نهم

وباسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : يا عليّ من كرامة المؤمن على الله تعالى أنّه لم يجعل الله لاجله وقتاً معلوماً حتّى يهمّ ببائقة فاذاهمّ ببائقة قبضه الله رأفة به .

ترجمه

وحضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : ازمرحمتهای خدا بر مؤمن آن است که خدا برای مؤمن وقت قبض روح معین و معلوم نکرده تا زمانی که قصد نکند شر و غائلۀرا پس زمانیکه همّت

گماشت برای شرّ و بدی خدای تعالی قبض روح می کند اورا از روی رأفت و مهربانی به او .

حدیث هفتادم

قال الرّضا عليه السلام كان جعفر بن محمّد عليه السلام يقول تجنّبوا البوائق يمدّ لكم في الاعمار .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام : که حضرت امام جعفر صادق عليه السلام میفرماید : دوری کنید از شرور تاعمر شما دراز شود.

حدیث هفتاد و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إذا لم يستطع الرّجل أن يصلّي قائماً فليصل جالساً فاذا لم يستطع أن يصلي جالساً فليصل مستلقياً ناصباً رجليه حيال القبلة يومى ايماءً .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرموده : هنگامی که مرد نماز گذار نمیتواند ایستاده نماز گذارد پس نشسته نماز کند و هنگامی که نشسته نتوانست نماز گذارد به پشت بخوابد دو پای خود را مقابل قبله نگاه بدارد واشاره کند اشاره کردنی (یعنی رکوع و سجود را به اشاره بجا آورد) .

حدیث هفتاد و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّى الله عليه و آله وسلّم : من صام يوم الجمعة صبراً و احتساباً أعطى أجر عشرة أيام غر (۱)

---

(۱) من الايام الشديد الحر .

زهر (۱) لا یشاکلهن ایّام الدّنیا .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : که رسول الله صلى الله عليه وآله فرموده : کسیکه روزه بدارد روز جمعه را در حالیکه صبر کند طلبا لوجه‌الله و ثوابه عطا میشود ثواب روزه ده روز از روزهـای بسیار گرم و طولانی که شکل روزهای دنیا نیست (مبالغه ثواب زیاد برای روزه روز جمعه) .

حدیث هفتاد وسوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : عنوان صحیفة المؤمن حسن خلقه .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود: (سرمقاله) نامه عمل مؤمن حسن خلق او است .

حدیث هفتاد و چهارم

و باسناده قال سئل رسول الله صلى الله عليه وآله : ما أكثر ما يدخل الجنّة؟ قال تقوى الله وحسن الخلق و سئل: و ما أكثر ما يدخل به النار؟ قال أجوفان : البطن و الفرج .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود : سؤال کردند از رسول خدا صلّى الله علیه و آله گفتند یا رسول الله چه عملی است که بیشتر مردم

---

(۱) الزهر ثلاث لیال من اول الشهر کالغر

بسبب آن داخل بهشت میشوند فرمودند : ترس از خدا وحسن خلق، پس سؤال کردند بسبب چیست که بیشتر مردم داخل آتش میشوند فرمود دو چیز میان تهی : ۱ ـ شکم (بسبب خوردن حرام) ۲ ـ فرج بسبب زنا .

حدیث هفتاد و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : أقربكم منّي مجلساً يوم القيامة أحسنكم خلقاً و خيركم لأهله .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : که فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم :

نزدیکترین شما درهمنشینی بامن در روزقیامت (در بهشت) کسیستکه خلقش نیکوتر استوکسیکه بهترین شما است برای أهلش (یعنی کسیکه با أهل خود نیکوئی بیشتر کند) .

حدیث هفتاد و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : أحسن النّاس ايماناً أحسنهم خلقاً و الطفهم بأهله و أنا الطفكم بأهلي .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : رسولخدا صلى الله عليه وآله فرمود: بهترین مردم از حیثیت ایمان کسی است که خلق او نیکوتر وبه أهل خود مهربانتر باشد و من مهربانتر هستم بأهل خودم .

حدیث هفتاد و هفتم

و باسناده قال حدّثني أبي علي بن أبي طالب عليه السلام في قول الله

تعالی «ثمّ لتسالن یومئذ عن النعیم» قال الرطب و الماء البارد .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن أبي‌طالب عليه السلام در اين آيه «لتسألن يومئذ عن النّعيم» فرمود مراد رطب و آب خنك است (در تفسير اين آيه اخبار بسيار است و در سند اين حديث هم نظر است) .

حديث هفتاد و هشتم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب قال : قال رسول الله صلّى الله عليه و آله : ثلاثة يزدن في الحفظ و يذهبن بالبلغم قراءة القرآن و العسل و اللّبان .

ترجمه

عليّ بن أبی طالب فرمود سه چيز است حفظ را زياد می كند و بلغم را ميبرد ۱ ـ قرائت قرآن ۲ ـ خوردن عسل ۳ ـ خوردن كُنْدر .

حديث هفتاد و نهم

و باسناده قال :قال (۱)رسول الله صلى الله عليه وآله :إذا اكل طعاماً ـ يقول اللّهمّ و ارزقنا خيراً منه و إذا أكل التّمر او شرب اللّبن قال اللّهمّ بارك لنا فيه و ارزقنا منه .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمايد رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود : (اين

---

(۱) كان ظ .

عبارت باید چنین باشد کان رسول الله صلی الله علیه وآله زیرا کلمه یقول را آورده) که چون میخورد طعامی را میگفت خدا یا بهتر از این را بماروزی فرما و چون خرما یا شیر میخورد میگفت خدا یا برکت ده برای ما در آن طعام و روزی ما را از او قرار بده (یعنی از خرما و شیر چیزی بهتر نیست)

حدیث هشتادم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي‌طالب علیه السلام قال : قال أبو جحیفه أتیت النّبي صلی الله علیه وآله و أنا اتجشأ فقال لي یا أبا جحیفه اکفف جشاءك فانّ أکثر النّاس شبعاً في الدّنیا اطولهم جوعاً یوم القیامة قال فما ملأ أبو جحیفة بطنه من طعام حتّی لحق بالله تعالی .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود حدیث کرد پدرم عليّ بن أبي طالب علیه السّلام فرمود أبـو جحیفه گفت آمدم خدمت پیغمبر صلی الله علیه وآله در حالیکه من آروغ میزدم آنحضرت فرمود ای أبو جحیفه نگاه بدار خود را و آروغ مزن بدرستی که بیشتر مردمانی که از غذا سیر میشوند در دنیا روز قیامت طول گرسنگی آنها بیشتر است .

قال ـ پس پر نکرد ابو جحیفه شکم خود را تا از دنیا رفت (ابن اثیر جزري در کتاب اسد الغابه در معرفت صحابه این حکایت را از پسر او جحیفه نقل می کند با زیادتهای دیگر (۱) .

---

(۱) وآن زیادتی این است که أبوجحیفه غذا سیر نمی‌خورد و اگر آروغ داشت خود را نگاهداری میکرد .

حدیث هشتاد و یکم

و باسناده قال : قال (کذا) کان رسول الله صلی الله علیه وآله إذا أكل لبنا تمضمض فاه قال إنّ له دسماً .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : رسول الله صلی الله علیه وآله هنگام خوردن شیر مضمضه میکرد در دهان میفرمود چربی دارد (در حدیث دیگر امر فرمود یعنی مضمضه کنید)

حدیث هشتاد و دوم

وباسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب علیه السلام قال:من ارادالبقاء فليبا كر الغداء و يحتذ الحذاء ويخفف الرّداء .

ترجمه

این حدیث را اشتباه کاتب سبب شد که موافق اخبار تصحیح شود و در متن آن اختلاف بسیار است .

اینجا نقل می کنیم از سفینة البحار که مرحوم محدّث متتبع در کلمه « غدا » بیان فرموده و ما از متن ابتدا می کنیم :

عن الرّضا عن آبائه علیهم السلام قال : قال أميرالمؤمنين علیه السلام من أراد البقا و لا بقاء فليبا كر الغدا و يجيد الحذاء و يخفّف الرّداء و ليقل غشيان النّساء . (بيان) ـ البقاء الاوّل امتداد العمر و الثّانى الأبديّه و مباكرة الغداءِ المبادرة و ايقاعه أوّل النّهار و الحذاء النّعل و قيل المراد من الحذاء هنا الزّوجة و خفّة الرّداء قلّة الدّين .

ترجمه

روايت از حضرت امام رضا عليه السلام از پدران خود أئمه عليهم السلام فرمود كه أميرالمؤمنين عليه السلام فرمود : هر كس اراده كند بقا يعنى طول عمر را و حال آنكه آن بقاء ابدى نيست براى كسى پس غذا خورد اوّل وقت از روز و نيكو كند نعل خود را يعنى زوجه صالحه داشته باشد و سبك كند دين و وام بدهى خود را و جماع كمتر نمايد (چون در نسخه اصل اين حديث ناقص بود ما مقابل آنچه درسفينه است نوشتيم)

حديث هشتاد و سوم

و باسناده قال حدّثني ابى علي بن أبي طالب عليه السلام ـ ثلاثة لا يعرض أحدكم نفسه عليهن (١) و هو صائم ـ الحجامة ـ و الحمّام و المرأة الحسناءِ .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام روايت فرموده از حضرت أميرالمؤمنين كه سه چيز است روزه دار در حال روزه نبايد متوجه شود ١ ـ حجامت است ٢ ـ حمام رفتن ٣ ـ مصاحبت با زن جوان (فقها اين سه‌چيز را از مكروهات روزه شمرده‌اند)

حديث هشتاد و چهارم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام للمرأة عشر عورات إذا تزوجت سترت عورة و إذا ماتت سترت عوراتها كلّها .

---

(١) در نسخه وسائل ـ لهن .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام از جدّ خودحضرت أميرالمؤمنين روايت كرده براى زن ده عورت است چون ازدواج كند يك عورت پوشيده شده و چون بميرد همه ده عورت پوشيده شود .

حديث هشتاد و پنجم

و باسناده قال حدّثني عليّ بن أبي طالب عليه السلام سئل النّبي صلّى الله عليه و آله عن امرأة زنت فذكرت المرأة أنّها بكر فقال صلّى الله عليه وآله أنآمر النّساء ينظرن إليها فنظرن فوجدنها بكراً - فقال صلى الله عليه وآله : ما كنت لا ضرب من عليه خاتم من الله عزّ وجلّ - وكان صلى الله عليه وآله - يجيز شهادة النّساء في مثل هذا .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام از حضرت أميرالمؤمنين عليه السلام روايت فرموده زنى را گفتند زنا كرده است پيغمبر از او سؤال فرمود گفت من باكره‌ام - پيغمبر صلى الله عليه وآله مرا امرفرمود زنانرا امر كنم بآن زن نظر كنند و تشخيص اينواقعه كنند چون زنان او را رسيدگى كردند باكره‌اش يافتند پيغمبر صلى الله عليه وآله فرمود من حدّ نزنم كسى را كه مهر خدائى بر او است و شهادت زنان در مثل اين مقام مسموع است در وسائل از مواردى اوراذكر كرده كه حدّ ساقط ميشود و در عيون نيز اين حديث را آورده .

حديث هشتاد وششم

و باسناده قال :قال عليّ بن أبي طالب عليه السلام : ليس في(۱)القرآن

(۱) من

يا أيّها الّذين آمنوا إلاّ في التّوراة يا أيّها المساكين .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود از حضرت أميرالمؤمنين عليه السلام - كه در قرآن خدا خطاب بمؤمنين باين لفظ مي كند امّا در تورات بلفظ مساكين خطاب می كند (اين فضيلت ايمـان و مؤمنين اين امّت است) .

حديث هشتاد و هفتم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله إذا سئلت المرأة من فجربك فقالت فلان جلدتها حدّين حدّاً لفريتها على الرّجل وحدّاً لما أقرت على نفسها بالفجور .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام از حضرت أميرالمؤمنين روايت كرده كه فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله هرگاه سئوال شود از زن كه كدام مرد با تو زنا كرد و گفت فلان ، دو حدّ يا تازيانه حكم او است يكى براى اينكه تهمت بآن مرد زده و يكى هم براى اينكه خودش اقرار بزنا كرده .

حديث هشتاد و هشتم

و باسناده قال حدثنى أبى عليّ بن أبيطالب عليه السلام إنّ الحسن و الحسين كانا يلعبان عند النّبي صلى الله عليه وآله حتّى مضى عامّة اللّيل ثمّ قال لهما إنصرفا إلى امكما فبرقت برقة فما زالت تضيىء لهما حتّى دخلا

على فاطمة و النبي صلى الله عليه وآله ينظر إلى البرقة فقال الحمدلله الّذي أكرمنا أهل البيت .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام از حضرت أميرالمؤمنين روايت فرموده كه حسن و حسين در نزد جدّ خود حضرت پيغمبر صلى الله عليه وآله مشغول بودند ببازى با يكديگر تا مقدارى از شب گذشت پس پيغمبر فرمود برگرديد بسوى مادرتان در اين وقت برقى روشن ظاهر شد همراه آنها بود و پيغمبر نگاه بدان برق ميكرد تا رفتند نزد مادر خود حضرت فاطمه، پيغمبر فرمود حمد براى خدائيست كه ما أهل بيت را اكرام نمود .

حديث هشتاد و نهم

وباسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال: ورثت عن رسول الله صلى الله عليه وآله كتابين ، كتاب الله ـ عزّ و جلّ ـ و كتاباً في قراب سيفي .

قيل : يا أميرالمؤمنين ، و ما الكتاب الّذي في قراب سيفك ؟

قال : من قتل غير قاتله ، و ضرب غير ضاربه ، فعليه لعنة الله .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام از حضرت أميرالمؤمنين عليه السلام كه فرمود ميراث بردم من از رسول خدا دو كتاب يكى كتاب خدا يعنى قرآن و كتاب ديگر كه در غلاف شمشير من است .

گفته شد به آنجناب عليه السلام آن كتابى كه در غلاف شمشير شما

است چیست فرمود کسیکه بکشد غیر کشنده را یعنی نا حق یا بزند غیرزننده را پس براو بادلعنت خدا .

حدیث نودم

و باسناده قال حدّثني أبي عليٌّ بن أبي طالب ؑ : من عرض نفسه للتهمة فلايلومنّ من أساء الظن به .

ترجمه

حضرت امام رضا ؑ فرمود : حضرت عليّ بن أبيطالب ؑ فرمود هر که خود را در موضع تهمت آورد پس ملامت نکند کسی را که گمان بد به او ببرد .

(اتّقوا من مواضع التهم : بپرهیزید از موارد تهمت) .

حدیث نود و یکم

و باسناده قال ؑ : كنّا مع النبي في حفر الخندق إذ جاءت فاطمة ، و معها كسيرة من خبز ، فدفعتها إلى النّبيّ ﷺ فقال النبي : ما هذه الكسيرة؟

قالت : خبزاً ، خبزته للحسن ، و الحسين ، جئتك منه بهذه الكسيرة .

فقال النّبي ﷺ : يافاطمة . اماأنّه اوّل طعام دخل فم أبيك ، منذ ثلاث[ة] أيام .

ترجمه

حضرت أميرالمؤمنين عليّ بن أبي طالب ؑ فرمود : که در هنگام کندن خندق ما در کوی خندق بودیم که ناگاه حضرت فاطمه

علیها السّلام آمد و پاره نانی با او بود به پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله داد، فرمود نان شکسته از چه جهت است؟ عرض کرد قرص نانی از برای حسن و حسین پخته‌ام واین قسمت را از آن قرص نان‌پاره کردم و از برای شما آورده‌ام پیمبر فرمود سه روز است که اوّل طعامی که‌بدهان‌پدرت رسیده این نان است.

حدیث نودو دوم

و باسناده قال علیه‌السلام : أتي النّبي صلی‌الله‌علیه‌وآله بطعام، فادخل اصبعه فاذا هو حارّ.

قال: دعوه، حتّى يبرد، فانه اعظم بركة، فان الله ـ عزّ وجلّ لم يطعمنا الحارّ..

ترجمه

و بهمین اسناد فرمود أميرالمؤمنين علیه‌السلام : طعامی نزد پیغمبر حاضر ساختند آنجناب انگشت مبارك را داخل آن طعام نمود چون گرم بود فرمودواگذارید تا سرد شود زیرا که برکت‌طعام سرد زیادتر است و حق‌تعالی ما را بطعام گرم اطعام نفرموده است (بلکه گرم نمودن ازفعل‌ما است).

حديث نودوسوم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب علیه‌السلام قال علیه‌السلام : إذا أراد أحدكم الحاجة، فليباكر في طلبها يوم الخميس، و يقرأ ـ إذا خرج من منزله ـ آخر سورة آل عمران، و آية الكرسي، وإنا أنزلناه، و أمّ الكتاب، فان فيها قضاء حوائج الدّنيا و الاخرة.

ترجمه

وبهمین اسنادازحضرت أمیرالمؤمنین ﷺ است که پیغمبر ﷺ فرمودهر کسیکه ازشماحاجتیداشته باشدباید درصبح روز پنجشنبه در طلب آن کوشش کند و چون از منزل خود بیرون آید آخر سوره آل عمران و آیة الکرسی و سوره انا أنزلناه في لیلة القدر و سورهٔ امّ الکتاب یعنی سورهٔ فاتحه بخواند زیرا که بجهت اینها حاجتهای دنیا و آخرت بر آورده میشود .

حدیث نود وچهارم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : التطیّب یسرٌ ، والنظر إلی الخضرة یسرٌ ، و الرکوب یسرٌ ، والنظر إلی المرأة یسرٌ

ترجمه

وبهمینسندازحضرت رضا ﷺ : فرمود رسول خدا خوشبو کردن خود مسرور و شاد می کند و نگاه داری می کند از بیماری ، نگاه کردنبه سبزه خوشنودمی کند وسواریخوشنود می کند ونگاه کردن بزن مسرور می کند .

حدیث نود وپنجم

و باسناده قال حدّثني أبي عليٌّ بن أبي طالب ﷺ ، قال رسول اللهصلّیالله علیه و آله : کلوا خلّ الخمر علی الریق ، فانّه یقتل الدیدان في البطن .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود: أميرالمؤمنين عليه السلام فرمود پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله فرمود: بخوريد سركه را كه قبلاً شراب بوده بعد سركه شده ناشتا كه كرمهاى معده را مى كشد.

حديث نود وششم

و باسناده قال حدّثني أبي، عليّ بن الحسين، قال حدّثتني أسماء بنت عميس، قالت: قبلت جدّتك فاطمة بالحسن و الحسين. فلمّا ولد الحسن. جاء النّبي صلى الله عليه وآله فقال: يا أسماء هاتي ابني. فدفعته في خرقة صفراء، فرمى بها النبي، فقال: يا أسماء، ألم أعهد إليكم، أن لا تلفّوا المولود في خرقة صفراء

فلففته في خرقة بيضاء، و دفعته إليه، فأذّن في أذنه اليمنى، و أقام في أذنه اليسرى. ثمّ قال لعلي: بأي شي سمّيت ابني هذا؟

قال عليّ عليه السلام: ما كنت لأسبقك باسمه، يا رسول الله. و قد كنت احبّ أن اسميّه حرباً. فقال النّبي صلى الله عليه وآله: و أنا، لا أسبق باسمه ربّي ـ عزّ و جلّ ـ فهبط جبرئيل عليه السلام فقال: يا محمّد! العليّ الأعلى، يقرئك السّلام، ويقول: عليّ منك بمنزلة هارون من موسى إلاّ أنّه لا نبيّ بعدك، فسمّ ابنك هذا باسم ابن هارون. فقال النبي صلى الله عليه وآله: و ما اسم ابن هارون، يا جبرئيل؟

فقال: [شبّر]، قال النبي صلى الله عليه وآله: لساني عربيّ.

فقال: سمّه الحسن.

قالت أسماء: فسمّاه الحسن.

فلمّا كان يوم سابعه ، عقّ عنه النّبيّ بكبشين أملحين ، فأعطى القابلة كبشاً ، و حلق رأسه ، و تصدّق بوزن الشعر ورقاً ، و طلى رأسه بالخلوق . ثمّ قال : يا أسماء ، الدّم فعل الجاهلية .

ترجمه :

حضرت امام رضا عليه السلام روايت از حضرت عليّ بن الحسين مى‌فرمايد كه فرمود حديث كردمرا اسماء بنت عميس (١) گفت‌پيش روى فاطمه جدّه شما بودم در ولادت حسن و حسين پس هنگامى كه حسن متولّد شد پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم آمد و فرمود اى اسماءِ بياور پسرم را من او را پيچيدم در پارچه زرد رنگ ، پيغمبرخدا نگرفت از من و فرمود آيا من بشما نگفتم نه‌پيچيد اولاد خود را در پارچه زرد پس من پيچيدم او را در پارچه سفيد و آوردم خدمت پيغمبر صلى الله عليه وآله پس اذان درگوش راست او و اقامه در گوش چپ او گفت .

پس بعلي عليه السلام فرمود بچه چيز اسم او را گذاشتى ؟ علي عرض كرد، من سبقت نميگيرم در اسم گذاشتن بر شما و من دوست ميدارم او را حرب نام گذازم پيغمبر صلى الله عليه وآله فرمود ومن سبقت نميگيرم بر پروردگارم عزّ و جلّ .

جبرئيل نازل گرديد و گفت يا محمّد خداوند عليّ أعلى سلام ميرساند و ميفرمايد على براى شما بمنزلهٔ هارون است براى موسى الاّ اينكه پيغمبرى بعد از تو نيست نام گذار اين پسررا به اسم پسر هارون .

---

(١) نام او معروف و روايت ميكرده.

پیغمبر صلی الله علیه وآله فرمود : اسم او چه بوده عرضکـرد شبّر بوده فرمود زبان عربی بگو عرضکرد حسن اسماء گفت پیغمبر اسم او را حسن نهاد .

پس چون روز هفتم ولادت شد عقیقه کرد برای‌اودوگوسفند و یك گوسفند را به قابله داد وتراشید سر او را وبوزن موی او درهم تصدق کرد و خلوق(۱) بر سر او مالید و فرمود ای اسماء خون فعل جاهلیت است (چون‌در زمان‌جاهلیّت سر فرزند را خون میمالیدند)

❊ ❊ ❊

فقالت اسماء : فلمّـا كان بعد حول من مولد الحسن عليه السلام ، ولد الحسين عليه السلام فجاءني النّبي صلى الله عليه وآله فقال : هلمّي هاتي إبني .

فدفعته إليه ، في خرقة بيضاء . فأذّن في أذنه اليمنى ، و أقام في أذنه اليسرى ، و وضعه في حجره ، و بكى .

قالت أسماء : قلت ، فداك أبي وأمي ، ممّ بكاؤك ؟

قال النّبي صلى الله عليه وآله : من ابني هذا . قلت : إنّـه ولد الساعة .

قال : يا أسماءِ ، تقتله الفئة الباغية ـ من بعدى ـ لا أنالهم الله شفاعتي . قال : يا أسماء ، لا تخبري فاطمة ، فانها حديث عهد بولادة .

ثمّ قال لعلي : باى شيء سمّيت ابني‌هذا ؟ قال عليه السلام : ما كنت لأسبقك باسمه ، يا رسول الله ، و قد كنت أحبّ أن أسميه حربـاً فقال رسول الله صلى الله عليه وآله : وكنت لا اسبق باسمه ربّي عزّ و جلّ فأتاه جبرئيل ، فقال : العلىّ الأعلى ، يقرأعليك السّلام ، و يقول : سمـّه

(۱) خلوق كرسول طيب مركب يتخذمن الزعفران وغيره من انواع الطيب .

باسم ابن هارون .

فقال النبيّ صلى الله عليه وآله : و ما اسم ابن هارون .

قال : شبّير.

فقال صلى الله عليه وآله : لساني عربي. قال : سمّه الحسين .

فلمّا كان يوم سابعه [عقّ عنه النبيّ صلى الله عليه وآله] بكبشين أملحين . و حلق رأسه ، و تصدّق بوزن شعره ورقاً ، و طلى رأسه بالخلوق ، ثمّ قال : يا أسماء ، الدم فعل الجاهلية . و أعطى القابلة فخذ كبش .

پس اسماء گفت چون یکسال ازولادت امام حسن علیه السلام گذشت متولّد شد حسین علیه السلام ، پیغمبر صلى الله عليه وآله وسلم آمد و فرمود بیاور پسر مرا من بردم او را نزد پیغمبر در حالیکه در خرقه سفیدی پیچیده بودم پس پیغمبر اذان در گوش راست او و اقامه در گوش چپ او گفت و او را در کنار خود گذاشت و گریه کرد .

اسماء گفت گفتم فدای تو پدر و مادر من برای چه است گریه شما فرمود از پسرم گریان شدم گفتم السّاعه متولّد شده گریه میکنی برایش .

فرمود ای اسماء میکشند او را طایفه ظالمین که خدا شفاعت مرا بآنها نرساند فرمود ای أسماءِ خبر به فاطمه مده زیرا او تازه زائیده است .

پس بعلي علیه السلام فرمود بچه چیز اسم او را گذاشتی فرمود من سبقت نمیگیرم بر شما به اسم او دوست میداشتم نام او حرب باشد پیغمبر فرمود : ومن سبقت نمیگیرم بنام‌او از پروردگارم عزّ و جلّ

پس جبرئیل نزداو آمدو گفت خدای علی أعلی سلام میرساند بتو میفرماید اسم او را اسم پسر هارون بگذار پیغمبر فرمود اسم پسر هارون چه بود عرض کردشبیر فرمود زبان عربی بگو گفت حسین نام بگذارید پس پیغمبر او را حسین نام گذاشت چون روز هفتم شد عقیقه کرد پیغمبر برای او دو گوسفند و سر او را تراشید و تصدق کرد بوزن موی آنجناب نقره و سر او را خلوق مالید و فرمود ای اسماء خون مالیدن بسر ،کارجاهلیت بوده وران گوسفند را بقابله داد .

حدیث نودوهفتم

و باسناده قال حدّثني أبي :عليٌّ بن أبي طالب عليه السلام قال :كلوا [خلَّ] الخمر ما فسد (١) . ولا تاكلوا ما أفسدتموه أنتم .

ترجمه

وحضرت رضا فرمود : فرمود از حضرت أمیرالمؤمنین عليه السلام است که بخورید سرکه شراب را هر چه‌خودش فاسدشده باشد و نخورید آنچه رافاسد کرده‌اید .

حدیث نود و هشتم

و باسناده قال علي عليه السلام قال : حيّاني رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم بالورد بكلتا يديه(٢)فلمّا أدنيته إلى انفي ، قال صلى الله عليه وآله : أمّا أنّه سيد ريحان الجنّة ، بعد الآس .

---

(١) ما انفسد در نسخه عیون اخبار الرضا .

(٢) بکلتی یدیه عیون .

ترجمه

و از حضرت أمیرالمؤمنین علیه السلام روایت کرده فرمود رسول خدا بدو دست مبارکش گل سرخ بمن داد و مرا به این سبب اکرام و تحیّت فرمود چون این گل سرخ را از برای استشمام نزدیك بینی خود بردم فرمود این گل سرخ بعد از درخت مورد سیّد گلهای بهشت است .

حدیث نود و نهم

و باسناده قال : حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب علیه السلام ، قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : إنّ الله ـ تعالى ـ غافر كلّ ذنب ، إلاّ من أخّر مهراً ، او اغتصب أجيراً أجره ، أوباع رجلاً حراً .

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : که حدیث کرد مرا أمیرالمؤمنین علیه السّلام فرمود رسول خدا فرمود بدرستی که خدا میآمرزد همه گناهان را مگر گناه کسی که تأخیر بیندازد مهر را یا اینکه اجر و مزدِ مزدور را غصب کُند یا اینکه بفروشد مرد آزادی را .

حدیث صدم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : اتاني ملك ، فقال : يا محمّد إنّ الله عزّ و جلّ يقرأ عليك السّلام ، و يقول : قدزوّجت فاطمة من عليّ ، فزوّجها منه . و قد أمرت شجرة طوبى أن تحمل الدر و المرجان ، و اليواقيت . وأنّ أهل السّماء قد فرحوا بذلك ، وسيولد لهما ولدان : سيدا شباب أهل الجنّة ، و بهما يتزين أهل الجنّة ،

فابشر یا محمّد ، فانّك خیر الأوّلین و الآخرین .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود : فرموده است رسول خدا صلّی الله علیه وآله : ملکی نزد من آمد و گفت ای محمّد خدای عزّ و جلّ تو را سلام میرساند و میفرماید بتحقیق من تزویج کردم فاطمه را برای علي تو هم فاطمه را با علي تزویج کن بتحقیق من امر کردم درخت طوبی را باینکه حمل کند درّ و مرجان و جواهر و یاقوتهایی و بدرستی که فرحناك هستند دراین‌ازدواج و زود باشد متولّد شودبرای آنها دو پسر آقایان جوانان أهل بهشت و به‌آن دو پسرزینت میشوند أهل‌بهشت‌پس بشارت باد تو را یامحمّد بدرستیکه توبهترین‌أولین وآخرین میباشی .

حدیث صد و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّی الله علیه وآله : من کنت مولاه ، فعليٌّ مولاه . اللّهمّ وال من والاه ، و عاد من عاداه ، و اخذل من خذله ، وانصره من نصره .

ترجمه

حضرت امام رضا فرمود : حضرت رسول خدا صلّی الله علیه وآله فرموده هر کس من مولای او هستم عليٌّ مولای او است خداوندا دوست بدار هر کس علي را دوست بدارد و دشمن بدار هر کس علي را دشمن بدارد و مخذول کن هر کس علي را مخذول کند و یاری کن هر کس علي را یاری نماید .

حدیث صد و دوم

و باسناده قال :قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ العبدلينال بحسن خُلقه درجة الصائم القائم •

ترجمه

حضرت رضا علیه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرموده ، بدرستی که بنده بسبب حسن خلقش میرسد بدرجه روزه داران و نمازگذاران (از نماز نوافل و مستحب) .

حدیث صد و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : الدُّعاء سلاح المؤمن و عماد الدّين ، و نور السّموات و الأرض .

ترجمه

دعا سلاح و حربه مؤمن است و ستون دین و روشنی آسمانها و زمین است .

حدیث صد و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ما من شيء في الميزان أثقل من حسن الخلق .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود که رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : درمیزان چیزی سنگین‌تر ازحسن‌خلق نیست .

حدیث صد و پنجم

و باسناده قال : قال‌رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : الخُلق السيّيء يفسدالعمل

كما يفسد الخلّ العسل .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : خلق بد فاسد می کند عمل صالح را مانند فاسد کردن سر که عسل را .

حديث صد و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من حفظ على أمّتي أربعين حديثا ينتفعون بها ، بعثه الله يوم القيامة فقيها عالماً .

ترجمه

و حضرت امام رضا فرمود که رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : هر کس حفظ کند از امّت من چهل حديث که امّت منتفع شوند به آن خدا مبعوث می کند او را در روز قيامت فقيه و دانشمند .

حديث صد و هفتم

و باسناده قال : قال عليّ عليه السلام لما بدیء رسول الله صلى الله عليه وآله بتعليم الأذان ، أتى جبرئيل عليه السلام بالبراق ، فاستعصت عليه . فقال لها جبرئيل : اسكني برقة ، فما ركبك أحد ، أكرم على الله تعالى منه ، فسكنت .

قال صلى الله عليه وآله وسلم : فركبتها حتّى انتهيت إلى الحجاب ، الّذي يلي الرّحمن عزّ ربّنا و جلّ - فخرج ملك ، من وراء الحجاب ، فقال : الله أكبر ، الله أكبر قال صلى الله عليه وآله : قلت : يا جبرئيل ، من هذا الملك الكريم ؟ قال جبرئيل : و الّذي أكرمك بالنّبوّة ، ما رأيت هذا الملك قبل ساعتي هذه .

فقال الملك : الله أكبر ، الله أكبر .

فنودی من وراء الحجاب ، صدق عبدی ، أنا أكبر ، أنا أكبر .

قال ﷺ : فقال الملك : أشهد أن لا إله إلاّ الله ،أشهد أن لاإله إلاّ الله .

فنودی من وراء الحجاب ، صدق عبدی ، لا إله إلاّ أنا .

قال ﷺ : فقال الملك : أشهد أن محمّداً رسول الله ، أشهد أنّ محمّداً رسول الله .

فنودي من وراء الحجاب ، صدق عبدي ، أنا أرسلت محمّداً رسولا .

قال ﷺ : فقال الملك : حيّ على الصّلاة ، حيّ على الصّلاة .

فنودی من وراء الحجاب ، صدق عبدی ، و دعا إلی عبادتی .

قال ﷺ : فقال الملك : حيّ على الفلاح ، حيّ على الفلاح .

فنودی من وراء الحجاب،صدق عبدی ، و دعا الی عبادتی . قدافلح من واظب عليها .

قال ﷺ : فيومئذ ، أكمل الله عزّ و جلّ لي الشرف ، على الأوّلين و الآخرين .

ترجمه

و بدو اسناد خود نویسنده صحیفه آورده که علي عليه السلام فرمود هنگام ابتداء رسول خدا ﷺ بتعليم اذان ،آمد جبرئيل با براق و براق نافرمانی کرد بر او (در نسخه ۶ بحار است چهار پائی جبرئیل آورد که به او برقه گویندپس برقه نافرمانی کرد)پس جبرئیل گفت ای برقه ساکن باش که سوار تو نشده است احدی که از این

پیغمبر اکرم باشد بر خدا .

پس فرمود من سوار او شدم تا رسیدم به حجابی که یلی الرحمن بود پس بیرون آمد ملکی از پشت حجاب و گفت اللّٰه أکبر اللّٰه أکبر حضرت فرمود گفتم ای جبرئیل این ملك کیست جبرئیل گفت قسم بخداوندی که تو را به پیغمبری اکرام فرموده تا این ساعت من این ملك را ندیده بودم .

پس ملك گفت : اللّٰه أکبر اللّٰه أکبر .

پس ندا بلند شد از پشت حجاب راست گفت بنده من ، من بزرگترم ، من بزرگترم .

پس پیغمبر فرمود که آن ملك گفت أشهد أن لا إله إلاّ اللّٰه . أشهد أن لا إله إلاّ اللّٰه .

پس ندائی بلند شد از پشت حجاب راست گفت بنده من نیست خدائی مگر من .

پس پیغمبر فرمود که ملك گفت أشهد أن محمّداً رسول اللّٰه أشهد أن محمّداً رسول اللّٰه .

پس ندائی بلند شد از پشت حجاب : راست گفت بنده من ، من فرستادم محمّد را که رسول باشد .

پس پیغمبر فرمود: که ملك گفت حيّ على الصّلاة حي على الصّلاة .

پس ندائی بلند شد از پشت حجاب راست گفت بندهٔ من وخواند مردم را بر عبادت من .

پس پیغمبر فرمود ملك گفت حيّ على الفلاح حيّ على الفلاح

پس ندائی بلند شد از پشت پرده حجاب راست گفت بنده من

و خواند بسوي عبادت من .

پس ملك گفت رستگار شد هر کس مواظبت بر آن نمود پس این هنگام کامل کرد خدای عزّ و جلّ برای من شرف را بر أولین وآخرین .

حديث صد و هشتم

و باسناده قال : كان رسول الله ﷺ : يسافر يوم الاثنين و الخميس .يقول : فيهما ترفع الأعمال إلى الله عزّ وجلّ و تعقد فيهما الألوية .

ترجمه

و باسنادش گفت رسول خدا ﷺ مسافرت میکرد روز دوشنبه و پنجشنبه :میفرمود در این دو روز أعمال بالا میرود بسوی خدا عزّ وجلّ و بسته میشود در این دو روز لواها .

حديث صد و نهم

و باسناده قال : كان رسول الله ﷺ : صلّى بنا صلاة السفر ، فقرأ في الأولى الحمد ، و قل يا أيّها الكافرون ، و في الأخرى ، الحمد و قل هو الله أحد ، ثمّ قال : قرأت لكم ثلث القرآن و ربعه.

ترجمه

و بسندهای خودش فرمود : رسول خدا ﷺ نماز گذارد باما نماز سفر پس قرائت کرد در رکعت اوّل سوره حمد و قل یا أیّها الکافرون و درر کعت دیگر حمد وقل هو الله احد پس فرمودقرائت کردم برای شما ثلث قرآن (که سوره توحید باشد) و ربع قرآن (که

سوره جحد يعنى قل يا أيّها الكافرون باشد) .

حديث صد و دهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : من قرأ « إذا زلزلت الأرض » أربع مرّات ، كان كمن قرأ القرآن كلّه .

ترجمه

و باسنادش فرمود : فرموده است رسول خدا صلى الله عليه وآله كسى كه قرائت كند سوره إذا زلزلت الأرض را چهار مرتبه مثل كسى مى باشد كه قرائت كرده همه قرآن‌را .

حديث‌صد و يازدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : لا اعتكاف إلاّ بصوم .

ترجمه

و باسنادش راوى از حضرت رضا عليه السلام روايت كرده كه رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود اعتكاف نيست مگر به روزه رفتن .

حديث صدو دوازدهم

و باسناده : قال : حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال:حسن الخُلق خير قرين . و قال : أكملكم ايماناً ، أحسنكم أخلاقاً .

ترجمه

و باسنادش حضرت رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن أبي طالب كه فرموده حُسن خُلق بهترين يار است و كامل‌ترين شما از حيث ايمان كسى است كه اخلاق او بهترين اخلاق است .

حديث صدو سيزدهم

و باسناده قال : حدّثني عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال : من كنوز البرّ إخفاء العمل ، و الصبر على الرزايا ، و كتمان المصائب .

ترجمه

و به اسنادش حضرت رضا عليه السلام فرمود : كه حديث كرد مرا عليّ بن أبي طالب عليه السلام كه‌از گنجهای نیکوئی است پنهان داشتن عمل و صبر بر مصیبت و پوشانیدن مصائب .

حديث صد وچهاردهم

وباسناده : قال حدّثني عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال: قال رسول الله صلّى الله عليه و آله : من ضمن لي واحداً ،ضمنت له أربعة ، يصل رحمه فيحبّه أهله ، و يوسّع عليه في رزقه ، و يزداد في أجله ، و يدخله الله الجنّة الّتي وعده .

ترجمه

و به اسنادش حضرت امام رضا عليه السلام می‌فرماید : حدیث کرد مرا عليّ بن أبي طالب عليه السلام فرمود رسول خدا صلّى الله عليه و آله فرمود هر کس ضامن شد برای من یك صفت را من ضامن میشوم برای او چهار چیز را و آن یك صفت صله رحم است .

پس آن چهار ۱ ـ یکی این است که أهلش او را دوست میدارند ۲ ـ سبب وسعت رزق میشود برای او۳ ـ وعمر او زیاد میشود ۴ ـ و داخل میکند خدا او را در بهشتی که او را وعده فرموده .

حدیث صدو پانزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : اللّهمّ ارحم خلفائی ثلاث مرّات .

قیل : یا نبيّ الله ، و من خلفاؤك ؟

قال صلى الله عليه وآله : الّذین یأتون من بعدی ، ویروون احادیثی ، و سنتی و یعلّمونها النّاس من بعدی .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله دعا کرد : خدا یا رحم کن خلفاء و جانشینان مرا ــ سه مرتبه ــ گفته شد یا رسول الله کیستند خلفاء و جانشینان تو فرمود آنچنان کسانی که میآیند بعد از من و روایت میکنند احادیث مرا وسنّت مرا تعلیم میدهند بمردم بعد از من .

حدیث صدو شانزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : یاعليّ ، إنّك قسیم النار و الجنّة . و إنّك تقرع باب الجنّة ، فتدخلها بلاحساب .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : که پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله فرمود : یا علي بدرستی که تو قسمت کننده آتش و بهشت میباشی و بدرستی که تو میکوبی در بهشت را پس بداخل آن میشوی بدون حساب .

حدیث صد و هفدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم . أتاني ملك ، فقال : یا

محمّد ، إنّ ربّك يقرأ عليك السّلام ، ويقول : ان شئت، جعلت لك بطحاء مكة ذهبا . فقال : فرفع رأسه إلى السّماء ، فقال : يا ربّ ،اشبع يوماً فأحمدك ، و أجوع يوماً ، فأسألك .

ترجمه

حضرت رضا فرمود : رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود : آمد مرا ملکی پس گفت یا محمّد بدرستی که پروردگار تو بر تو سلام میرساند ومیفرماید اگر بخواهی تو بطحاء مکه را طلا قرار میدهم برای تو(پس فرمود: راوی) بلند کرد سرخود را به آسمان و گفت ای پروردگارمیخواهم یك روز سیر باشم که حمد کنم تو را و یك روز گرسنه باشم که سؤال از تو بکنم .

حديث صد و هیجدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : مثل أهل بيتى كمثل سفينة نوح ، من ركبها نجا ؛ ومن تخلّف عنها زجّ في النّار .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود مثل أهل بيت من مثل کشتی نوح میباشد هر کس سواراو شدنجات یافت و هر کس تخلف از او نمود محکم در آتش وارد یا انداخته میشود .

حديث صد و نوزدهم

وباسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : ياعليّ إذا كان يوم القيامة ، كنت و ولدك على خيل بلق ، متوّجين بالدرّ و الياقوت . فيأمر الله تعالى بكم إلى الجنّة ، و النّاس ينظرون .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه فرموده است رسول خدا صلّى الله عليه و آله يا علي چون روز قيامت شود تو با پسران خود براسبهاى ابلق سوارميشويدتاج برسرشماست ازدر وياقوت پس امرميكند خدايتعالى شما رابسوى بهشت برويد و مردم نظرميكنند بشما .

حديث صدو بيستم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّى الله عليه و آله و سلّم : اشتاقت الجنّة إلى علي ابن أبي طالب ، و سألت ربها أن تنظر إليه . و تعوّذت النّار من عليّ و سألت ربّها ، أن أبعدها منه . الحمدلله الّذي أكرم نبيه بهذا .

ترجمه

و روايت كرد حضرت امام رضا عليه السلام از پيغمبر صلّى الله عليه و آله و گفت بهشت مشتاق علي عليه السلام شد و از خدا خواست كه علي عليه السلام نگاه كند به او و پناه برد بخدا آتش كه آنحضرت رااز او دور كند، حمد براى خداونديست كه اكرام كرد پيغمبر خدا را به اين موهبت .

حديث صدو بيست و يكم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّى الله عليه و آله : تحشر ابنتي فاطمة ، و عليها حلّة الكرامة ، قد عجنت بماء الحيوان ، فينظر إليها الخلائق ، و يتعجّبون منها . ثمّ تكسى ـ أيضاً ـ حلتين ، من حلل الجنة ، مكتوب على كلّ حلّة بخط أخضر : ادخلوا بنت محمّد الجنّة ، على أحسن الصورة ، و أحسن الكرامة ، و أحسن المنظر . فتزف إلى الجنّة كما تزف العروس ، و تتوّج بتاج العزّ ، و يوكل بها سبعون الف جارية

في [كذا] كل جارية منديل من استبرق . و قد زين تلك الجواري بها ـ منذ خلق الله الدّنيا .

ترجمه

وباسناد خودحضرت‌رضا عليه السلام روايت شده که رسول‌خدا فرمود :

محشور میشود فاطمه عليها السلام دختر من و بر او است حلّه کرامت بتحقیق سرشته شده از آب حیات پس خلایق نظر به او می کنند و تعجّب می کنند از آن پس از آن بپوشانند بر او دوحلّه از حله‌های بهشت که نوشته شده باشد برهرحلّه بخط سبز داخل کنید دخترمحمّد صلى الله عليه وآله وسلم را در بهشت به بهترین صورت و بهترین کرامت و بهترین منظر پس او را به بهشت می‌برند همانطور که عروس را بخانه داماد می‌برند و تاج عزّت بر سر دارد و موکّل است به او هفتاد هزار کنیز با هر کنیزی مندیلی از استبرق و بتحقیق زینت داده شده است بآنها زمانی که خدا خلق کرده دنیا را (بعضی زیادتی دارد بر آنچه در عیون است) .

حدیث صدو بیست و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : الويل لظالمي أهل بيتي ، عذابهم مع المنافقين في الدّرك الأسفل من النّار .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام که رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : وای بر ستمکاران أهل بیت من از عذاب آنها که با منافقین دردرك اسفل از آتش هستند .

حدیث صدو بیست وسوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : قاتل الحسين في تابوت من النّار ، و عليه نصف عذاب الدُّنيا ، و قدشدّ يداه و رجلاه بسلاسل من نار ، فنكس في النّار ، حتّى يقع في قعر جهنّم . وله ريح يتعوّذ أهل النّار - إلى ربّهم - من شدّة نتنه ، و هو فيها خالد ، ذائق العذاب الأليم ، كلّما نضجت جلودهم بدّل الله لهم الجلود ،حتّى يذوقوا العذاب لا يفتّر عنهم ساعة ، و يسقون من حميم جهنّم ، فالويل لهم من عذاب الله عزّ وجلّ .

ترجمه

و باسنادش فرمود حضرت رضا علیه السلام که پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود : کشنده حسین در تابوتی از آتش است و بر او است نصف عذاب دنیا و بتحقیق بسته شده دستهای او و پاهای او بسلسله‌هائی از آتش پس واژگونه در آتش است تا وارد شود در قعر جهنّم و بوی بدی دارد که اهل آتش پناه می‌برند به پروردگار خود از شدّت بدی بوی او و او در آنجا مخلّد و چشنده عذاب دردناك است هرگاه پخته شود پوستهاشان بدل کند خدای تعالی برای آنها پوستهائی تا آنکه بچشند عذاب را که از آنها جدا نمیشود یکساعت و میآشامد به آنها ازآب جهنّم پس وای بر آنها از عذاب خداوند - عزّ وجلّ .

حدیث صدو بیست وچهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : أنا مدينة العلم ، وعلي بابها ، فمن اراد العلم ، فليأت الباب .

ترجمه

و حضرت رضا عليه‌السلام فرمود رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله فرمود: منم شهر علم و علي درب آن است پس هر که میخواهد علم را پس باید از درب داخل شود.

حديث صدو بيست و پنجم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله‌وسلم : إذا كان يوم القيامة ، نوديت من بطنان العرش ، نعم الأب أبوك إبراهيم ، و نعم الأخ أخوك عليّ بن أبي طالب عليه‌السلام .

ترجمه :

فرمود حضرت رضا عليه‌السلام فرمود پیغمبر خدا صلى‌الله‌عليه‌وآله چون روز قیامت شود ندا کرده شوم من از اندرون عرش خوب پدر است پدرتو إبراهيم و خوب برادر است برادر تو عليّ ابن أبي طالب عليه‌السلام .

حديث صدو بيست و ششم

و باسناده قال: قال رسول الله صلى‌الله‌عليه‌وآله : كأنّي دعيت ، فأجبت . و إنّي تارك فيكم الثّقلين ـ أحدهما أكبر من الآخر : كتاب الله ـ عزّ و جلّ ـ حبل ممدود من السماء إلى الأرض ، و عترتي أهل بيتي فانظروا كيف تخلفوني فيهما .

ترجمه

و حضرت رضا عليه‌السلام فرمود : فرمود پیغمبر صلى‌الله‌عليه‌وآله : گویا مرا بمرگ خواندند و اجابت کردم و من واگذاردم در میان شما دوچیز بزرگ یا سنگین ، یکی که بزرگتر و یا سنگین‌تر است ازدیگری

کتاب خدای عزّ و جلّ است ریسمانی کشیده شده است از آسمان تا زمین و عترت من که أهل بیت من باشند پس نظر کنید چگونه جانشین من میشوید در حق آنها .

حدیث صدو بیست و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّى الله عليه وآله : لعليّ عليه السلام : يا عليّ أنت فارس العرب ، و قاتل النّاكثين ، و المارقين ، و القاسطين . و أنت أخي ، و مولى كلّ مؤمن ، و سيف الله الّذي لا يخطيء . و أنت رفيقي في الجنّة .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلّى الله عليه وآله بعلي عليه السلام یاعلي توئی سوار عرب و کشندهٔ ناکثین آنهائی که در جنگ جمل حاضر شدند و مارقین آنهائی که در جنگ نهروان حاضر شدند وقاسطین آنهائیکه درجنگ با معاویه حاضر شدند ـ و توئی برادر من و مولای هر مؤمن و شمشیر خدا که خطا نمیرود و توئی رفیق من در بهشت .

حدیث صدو بیست و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّى الله عليه وآله : عليكم بحسن الخلق ، فان حسن الخلق في الجنّة ـ لا محالة . و ايّاكم [و] سوء الخلق ، فانّ سوء الخلق في النّار ـ لامحالة .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود رسول خدا صلّى الله عليه وآله فرموده به شما باد

به نیکوئی خلق پس بدرستی که صاحب حسن خلق در بهشت می‌باشد لا محاله و حذر کنید از بدی خلق بدرستی که صاحب خلق بد در آتش است لا محاله .

حدیث صد و بیست و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : لو علم العبد ماله في حسن الخلق ، لعلم أنّه يحتاج إلى أن يكون له حسن الخلق .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا علیه السلام فرمود رسول خدا صلی الله علیه وآله : اگر بنده بداند که چیست برای او ثواب در حسن خلق هر آینه میدانست که او محتاج است به اینکه برای او نیکوئی خلق باشد .

حدیث صد و سی‌ام

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : من قال حين يدخل السوق « سبحان الله ، و الحمدلله ، و لاإله إلاّ الله وحده لا شريك له، له الملك ، وله الحمد ، يحيي و يميت ، و هو حيّ لايموت ، بيده الخير ، و هو على كلّ شيء قدير » اُعطى من الأجر ، بعددما خلق الله تعالى يوم القيامة .

ترجمه

فرمود حضرت امام رضا علیه السلام که فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه وآله کسی که داخل بازار شود وحین دخول بگوید سبحان الله تا على كلّ شيء قدير عطا میشود از اجر بعدد آنچه خدا خلق کرده و می کند تا روز قیامت .

حدیث صدو سی و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : ان لله عزّ و جلّ عموداً من یاقوت أحمر ، رأسه تحت العرش ، و اسفله علی ظهر الحوت في الأرض السابعة السفلی . فاذا قال العبد : لا إله إلاّ الله ، اهتزّ العرش و تحرّك العمود ، و تحرّك الحوت . فیقول الله عزّ و جلّ : اسکن ، عرشي . فیقول کیف أسکن ، و أنت لم تغفر لقائلها ؟

فیقول الله عزّ وجلّ : اشهدوا ، سکان سماواتي ، انّي قد غفرت لقائلها .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود : رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود بدرستی که برای خدای عزوجل ستونی است از یاقوت سرخ سر آن ستون زیر عرش و پایه او برپشت ماهی در زمین هفتم پائین ، پس زمانی که بنده بگوید لا إله إلاّ الله بلرزه می‌آید عرش وعمود حرکت می کند پس خدای عزّ و جلّ میفرماید :ساکن باش ! عرض‌می کند چگونه ساکن باشم وتو نیامرزیده‌ای گوینده اورا .

پس خدامیفرمایدشاهد باشید ای ساکنان‌آسمانهای من‌بدرستی که من آمرزیدم گوینده این لاإله إلاّ الله را .

حدیث صدو سی ودوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : النظر في ثلاثة اشیاءِ عبادة: النظر في وجه الوالد ، وفي المصحف ، و في البحر .

ترجمه

و باسنادش روایت از حضرت رضا عليه السلام فرمود که پیغمبر خدا صلّی الله علیه و آله فرمود نگاه کردن در سه چیز عبادت است :

۱ ـ نظر کردن در روی پدر ۲ ـ نظر کردن بقرآن

۳ ـ نظر کردن در دریا .

حدیث صد و سی و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : علیکم باللحم ، فانه ینبت اللحم . ومن ترك اللحم أربعين يوماً ، ساء خلقه .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود که رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم فرمود : بر شما باد بگوشت خوردن بدرستی که میرویاند گوشت را ، کسي که ترك کند گوشت خوردن را تا چهل روز خُلق او بد میشود .

حديث صد و سی و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : عليكم بالعدس ، فانّه مبارك مقدّس ، و أنّه يرقّ القلب ، ويكثر الدمعة ، و إنّه قد بارك فيه سبعون نبيّاً ، آخرهم عيسى بن مريم .

ترجمه

وحضرت رضا عليه السلام فرمود بر شما بادبه عدس که او مبارك است و او رقت قلب میآورد واشك چشم را زیاد می کند و بتحقیق اومبارك شده نزد هفتاد پیغبمر که آخر آنها عیسی بن مریم است .

حدیث صدوسی و پنجم

و باسناده قال : ذكر اللحم و الشحم ـ عند النبي صلى الله عليه وآله فقال : ليس منهما بضعة تقع في المعدة ، إلا انبتت مكانها شفاء ، و أخرجت مكانها داء .

ترجمه

و حضرت رضا علیه السلام فرمود در نزد پیغمبر صلى الله عليه وآله یاد شد ازگوشت و پیه آنحضرت فرمود نیست از آن دوپاره که واقع شود در معده مگر اینکه مکان او شفاء است و بیرون کرده میشود از آن مکان درد .

حدیث صدو سی و ششم

و باسناده قال : كان رسول الله صلى الله عليه وآله : لا يأكل الكليتين ، من غير ان يحرمهما ، لقربهما من البول .

ترجمه

و باسنادش از حضرت رضا علیه السلام که فرمود : رسولخدا صلى الله عليه وآله نمیخورد کلیه حیوان را با اینکه حرام نبود برای اینکه دو کلیه نزدیك است ببول.

حدیث صد و سی و هفتم

و باسناده قال : حدثني عن [ا] بن أبي طالب علیه السلام قال : دخل طلحة بن عبيدالله على رسوله (كذا) صلى الله عليه وآله وسلم و في يد رسول الله صلى الله عليه وآله سفرجلة ، فرمى بها إليه ، و قال صلى الله عليه وآله : خذها يا أبا محمد فانها تجم القلب .

ترجمه

و باسنادش آورده كه حضرت رضا فرمود : حديث كرد عليّ ابن أبي طالب عليه السلام كه طلحة بن عبيدالله برسول خدا صلى الله عليه وآله وارد شد و در دست پيغمبر سفرجل (به) بود پس انداخت بسوى او و فرمود بگير او را اى أبا محمد كه او مى‌پرورد قلب را .

حديث صدوسى وهشتم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب قال : كان رسول الله صلّى الله عليه و آله : إذا أكل التمر . يطرح النّوى على ظهر كفّه، ثمّ يقذف به .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن أبي طالب عليه السلام فرمود : رسول الله صلى الله عليه وآله وقتى خرما ميخورد هسته او را بر پشت دست مى‌گذاشت و جمع ميكرد چون فارغ ميشد او را دور مى‌انداخت .

حديث صدوسى و نهم

و باسناده : عن علي عليه السلام قال : جاء جبرئيل عليه السلام إلى النبيّ صلى الله عليه وآله و قال : عليكم بالبرني ، فانّه خير تموركم ، يقرّب من الله و يباعد من النّار .

ترجمه

و باسنادش حضرت امام رضا عليه السلام : از عليّ بن أبى طالب عليه السلام فرمود آمد جبرئيل عليه السلام خدمت حضرت رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم و گفت

بر شما باد به برنی پس بدرستی که بهترین خرما است برای شما نزدیك می کند بخدا و دور می کند از آتش .

حدیث صدو چهلم

و باسناده قال حدّثنی أبي ، عليّ بن أبی طالب عليه السلام : قال : عليكم بالفرخ ، فانّه یزید في الدماغ .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا عليه السلام که حدیث کرد مرا عليّ بن أبي ـ طالب عليه السلام که فرمود رسول خدا صلی الله علیه و آله بر شما باد بهجوجه پس بدرستی که او زیاد کند در دماغ (و دماغ یعنی مغزسر) .

حدیث صدوچهل و یکم

و باسناده قال حدّثني أبي الحسین بن علي عليهما السلام قال : دعا رجلٌ أميرالمؤمنين علي بن أبي طالب عليه السلام فقال له عليه السلام : أجبتك على ان تضمن لی ثلاث خصال . قال : و ما هي ، یا أميرالمؤمنين ؟

قال : على أنلا تدخل علي شيئاً منخارج ، و لا تدّخر عنی شيئاً في البيت ، ولا تجحف بالعيال .

قال : ذلك لك . فأجابه علی عليه السلام .

ترجمه

و باسنادش حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حدیث کرد مرا پدرم حسین بن علي عليه السلام فرمود مردیپدرم را دعوت کرد أميرالمؤمنين عليّ بنأبيطالب عليه السلام فرمود :اجابت کردم توراادرصورتی کهضامن شوی سه خصلت را برای من عرض کرد آن سه خصلت کدام است علي عليه السلام

فرمود :

۱ ـ داخل نکنی بر من چیزی از خارج (یعنی هر چه در خانه است) .

۲ ـ و ذخیره نکنی از من چیزی در خانه .

۳ ـ و تنگی و سختی مگیری بعیال خودت (قال ذلك لك فاجابه علیه السّلام) عرض کرد اینکه فرمودی قبول کردم پس اجابت فرموداو را .

حدیث صدوچهل و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلّی الله علیه و آله و سلّم : یا علیّ ، لولاك ، لماعرف المؤمنون بعدي .

ترجمه

و حضرت رضا علیه السلام فرمود که رسول خدا صلّی الله علیه و آله فرموده یا علي اگر تو بعد از من نباشی هر آینه مؤمنین شناخته نمیشوند بعد از من (یعنی خدا و مرا نمی‌شناسند) .

حدیث صدوچهل وسوم

و باسناده قال : قال عليّ بن أبي طالب علیه السّلام الحناء بعد النّورة أمانٌ من الجذام و البرص .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام که عليّ بن أبي طالب علیه السّلام فرمود حنـاء بستن بعد از نوره (یعنی بجای نوره) امان است از خوره و پیسی .

حديث صدو چهل و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : يا علي ، إنّك أعطيت ثلاثاً ، ما أعطيت مثله .

قلت : فداك أبي و أمّي ، و ما أعطيت ؟

قال صلى الله عليه وآله : أعطيت صهراً مثلى ، و أعطيت زوجتك فاطمة ، و اعطيت مثل ولديك الحسن و الحسين .

ترجمه

وحضرت رضا عليه السلام فرمود : فرموده پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله وسلم : ياعلي سه چيز بتو عطا شده كه عطا نشده است مثل او بكسى.

پدرزنى مثل من وزوجهٔ مانند فاطمه و دو پسرى مثل حسن و حسين عليهما السلام .

حديث صدو چهل و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : يا علي ، ليس في القيامة راكب غيرنا ، و نحن أربعة .

فقام رجل من الأنصار ، و قال : فداك أبي و أمّي ، و من هم ؟

قال صلى الله عليه وآله وسلم :أنا على دابّة [الله] البراق ، و أخى صالح على ناقة الله تعالى التى عقرت ، و عمّى حمزة على ناقتى العضباء ، و أخى عليّ على ناقة من نوق الجنّة ، و بيده لواء الحمد ، ينادي : لاإله إلاّ الله ، محمّد رسول الله صلّى الله عليه و آله . فيقول الادميون ، ما هذا إلاّ ملك مقرّب ، او نبيّ مرسل ، أو حامل عرش فيجيبهم ملك من تحت بطنان العرش : يا معشر الآدميين ، ليس هذا ملك مقرّب ، ولا نبيّ مرسل ، ولا حامل

عرش . هذا ، عليٌ بن أبي طالب عليه السّلام .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : يا علي در قيامت كسى سوار نيست غير از ما وماچهار نفريم . مردى از انصار برخاست و عرض كرد پدر و مادرم فداى تو باد آنها چه كسانند پيغمبر فرمود :

۱ ـ من بر چهار پا و دابّه خداوند براق سوار هستم .

۲ ـ و برادرم‌صالح پيغمبر است كه بر ناقه كه خدا معجزهٔ او قرار داد كه پى كردند او را .

۳ ـ و عموى من حمزه برناقه عضبا .

۴ ـ و عليّ بن أبي طالب عليه السّلام برادرم بر ناقه از ناقه‌هاى بهشتى و بدست او است لواء حمد و ندا مى كند : لا إله إلاّ الله محمّد رسول الله صلى الله عليه وآله .

پس آدميّين‌مى گويند نيست اين مگرملك مقرب است ياپيغمبر مرسل يا حامل عرش است ،پس ملك از زير بطنان عرش مى گويداى معشر آدميّين اين ملك مقرّب و نبىّ مرسل و حامل عرش نيست اين است عليّ بن أبى‌طالب عليه السّلام .

حديث صدو چهل ششم

و باسناده قال : حدّثنى أبى ، عليٌ بن أبى طالب عليه السّلام قال الطاعون ميتة وحيّة (عذاب بقومٍ ورحمة لاخرين) .

ترجمه

وفرمود حضرت امام رضا عليه السلام : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن أبى طالب عليه السلام فرمود : طاعون مرگ زودرس و باشتاب است (و در اين معنى روايتى است كه در سفينة البحار است (١) .

حديث صدو چهل و هفتم

و باسناده قال : قال عليّ بن الحسين عليهما السلام : كأنّي بالقصور و قد شيّدت ، حول قبر الحسين . و كأنّي في الأسواق ، و قد حفت حول قبره ، فلا تذهب الايّام و الليالى ، حتّى يسار إليه من الآفاق ، و ذلك عند انقطاع ملك بني مروان .

ترجمه

فرمود حضرت رضا : فرموده عليّ بن الحسين عليهما السلام گويامى بينم قصرهائى كه محكم ساخته شده اطراف قبرحسين عليه السّلام و گويا مى نگرم در بازارها كه دراطراف قبراو است پس ايّام و ليالى نميگذرد كه سير مى كنند از آفاق و اطراف عالم براى زيارت قبر حسين و اين قسمت وقتى است كه سلطنت بنى مروان منقطع شده باشد .

حديث صدو چهل و هشتم

و باسناده قال : قال أميرالمؤمنين، عليّ بن أبى طالب عليه السلام سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول إنّى اخاف عليكم استخفافاً بالدّين

---

(١) و در روايت او را تشبيه مى كند به نيران جهنم و آن روايت اين است ـ ان الطاعون عذاب بقوم و رحمه لاخرين كنيران جهنم عذاب على الكفار و رحمة لخزنتها ص ٨٦ سفينه جلد دوم .

و منع الحكم و قطيعة الرحم ، و أن تتخذوا القرآن مزامير يقدمون أحدهم و ليس بافضلهم في الدّين .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام : كه فرمود أمير المؤمنين عليّ بن أبى طالب عليه السّلام شنيدم از رسول خدا صلى الله عليه وآله مى‌فرمود بدرستى كه من ترسانم بر شما از أعمال شما كه استخفاف بدين و سبك شمردن احكام و حكم نكردن وقطع‌رحم‌است واينكه بگيريد وبخوانيد قرآن را مانند مزامير و مقدم ميشود كسى كه أفضل نيست از آنهائيكه در عقب او در آيند در امور دين .

حديث صدوچهل ونهم

و باسناده قال : حدّثنى عليّ بن أبى طالب عليه السّلام قال : من بدأ بالملح ، أذهب الله عنه سبعين داءٍ ، أوّلها الجذام .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا عليّ بن أبى‌طالب عليه السّلام فرمود : (يعنى پيغمبر فرمود) كسيكه ابتدا كند به نمك خدا ميبرد ازاوهفتاد دردرا كه اوّل آنها خوره است .

حديث صدو پنجاهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : يا علي ، عليك بالزيت ، كله ، وادّهن به ، فان من أكله ، وادّهن به، لم‌يقربه الشيطان أربعين يوماً .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : يا علي بر تو باد به زيتون و روغن مالى كن بآن پس بدرستى كه هر كس بخورد او را و روغن مالى كند به آن شيطان نزديك او نشود تا چهل روز.

حديث صدو پنجاه و يكم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : عليكم بالملح ، فانه شفاء من سبعين داء ، منها : الجذام ، و البرص ، و الجنون .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : بر شما باد به نمك پس بدرستى كه او شفاى هفتاد درد است كه از آنها است خوره و پيسى و ديوانگى .

حديث صدو پنجاه و دوم

و باسناده قال :كان عليٌّ بن أبى طالب عليه السّلام يأكل البطّيخ بالسّكر .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا عليه السلام : كه حضرت عليّ بن أبى طالب عليه السلام خربوزه را با شكر ميخورد .

حديث صدو پنجاه و سوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ الله عزّ و جلّ قدّر المقادير ، و دبّر التدابير ، قبل ان يخلق آدم بألفى عام .

ترجمه

وحضرت امام رضا علیه السلام فرمود : که رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود : بدرستی که خدای عزّ و جلّ اندازه گیری و مقدر کرد مقدّرات و تدبیر و عاقبت کارها را نمود قبل از خلقت آدم بدو هزار سال (بنا بر اینکه مقادیر باشد روایتی در محاسبة النفس میباشد که می‌فرماید نیست روز دوشنبه وپنجشنبه إلاّ اینکه در آن دو روز اعمال بالامیرود مگر مقادیر ولی در مجمع البحرین آورده حدیث را قدّر التقادیر که باتاء آورده و اندازه گیری وتعیین‌عاقبت دو هزار سال قبل ازخلقت آدم بوده).

حدیث صدو پنجاه وچهارم

و باسناده قال : قال‌رسول الله صلّى الله عليه وآله وسلّم : حافظوا على الصّلوات الخمس ، فان الله عزّ و جلّ إذا كان يوم القيامة ، يدعو العبد . فأوّل شيء يسأل عنه ، الصّلوة ، فان جاء بها تامّة ، و إلاّ زُج به في النّار .

ترجمه

فرمود حضرت رضا علیه السلام فرموده رسول خدا صلی الله علیه وآله : محافظت کنید (یعنی اوّل وقت مواظب باشید که بخوانید) پس بدرستی که خدای عزّ و جلّ چون روز قیامت شود میخواند بنده را پس اوّل چیزی که سؤال می کند از او نماز است پس اگر نماز را تمام آورد

---

(۱) محاسبة النفس از سید بن طاوس است که ترجمه کرده‌ام او را در سال ۱۳۶۹ بطبع رسید.

و الاّ افتاده میشود در آتش (و این حدیث را در مجمع البحرین از حضرت صادق علیه السلام در لغت زجّ بیان کرده و در حدیث ۱۱۸ نیز کلمه زجّ را آورده‌ایم) .

حدیث صدو پنجاه و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : لأصحابه لا تضیعوا صلاتکم ، فان من ضیّع صلاته حشر مع قارون و هامان وفرعون . فکان حقّاً علی الله ، أن یدخله النّار - مع المنافقین - والویل لمن لم یحافظ علی صلاته [و اداءِ] سنة نبیه .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود رسول خدا صلی الله علیه وآله فرمود: به أصحاب خود ضایع نکنید نماز خود را پس بدرستی که هر کس ضایع کند نماز خود را محشور میشود با قارون و هامان وزیر فرعون و خود فرعون پس حق است برخدا اینکه داخل کند او را در آتش بامنافقین و واي بر کسی که محافظت نکند بر نماز و اداء سنت پیغمبرش .

حدیث صدو پنجاه و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : إنّ موسی بن عمران علیه السلام - سأل ربّه عزّ و جلّ فقال یا ربّ ، اجعلنی من أمّه محمّد فأوحی الله إلیه ، یا موسی ، إنّك لا تصل إلی ذلك .

ترجمه

پیغمبر صلی الله علیه وآله فرمود : بدرستی که موسی بن عمران سئوال کرد از پروردگارش عزّ و جلّ گفت یـا ربّ مرا از امّت محمّد صلی الله علیه وآله

قرار بده پس وحی کردخداوند بسوی او ای موسی نمیرسی توباینکه از امّت محمّد صلی الله علیه وآله شوی .

حدیث صدو پنجاه و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : لما أسري [بی] الی السماء : رأيت في السماء الثانية رجلا قاعداً ، رجل له في المشرق ، ورجل له في المغرب ، و بيده لوح ، ينظر فيه ، و يحرّك رأسه .

فقلت : يا جبرئيل ، من هذا ؟

قال : هذا ، ملك الموت .

ترجمه

وحضرت رضا علیه السلام فرمود : که رسول خدا صلی الله علیه وآله وسلم فرمود : زمانیکه سیر داده شدم بسوی آسمان دیدم در آسمان دوم مردی را که نشسته بود یك پای او در مشرق و یك پای او در مغرب و بدست او لوحی بود که نگاه میکرد در آن و حرکت میداد سر خود را پس من گفتم : ای جبرئیل کیست این؟ جواب داد این ملك الموت است .

حدیث صدو پنجاه و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه وآله : هل تدرون ، ما تفسير هذه الآية « كلاّ إذا دكّت الأرض دكّا دكّا و جاء ربّك والملك صفّا صفّا وجیء يومئذ بجهنّم يومئذ . . الآية » ؟ قالوا ، الله ورسوله أعلم .

قال صلی الله علیه وآله : إذا جاء يوم القيامة ، تقاد جهنم بسبعين الف زمام بيد سبعين الف ملك، فتشردشردة ، لولا أن الله يحبسها ، لأحرقت السموات

و الأرضين .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام : که فرمود پیغمبر خدا صلی الله علیه و آله و سلم : آیا می‌دانید چیست تفسیر این آیه « كلاّ إذا دكت الأرض دكا دكا» تا آخر (آیهٔ ۲۳ از سوره و الفجر می‌باشد (یعنی) نه چنین است چون کوفته شود زمین کوفتن کوفتنی و آمد (أمر) پروردگار تو و فرشته صف صف و آورده شود آن روز دوزخ ، آن روز پند گیرد انسان ، گفتند خدا ورسول داناتر است پس پیغمبر صلی الله علیه و آله فرمود چون روز قیامت شود کشیده شود جهنّم به هفتاد مهار بدست هفتاد هزار فرشته پس پراکنده شوند مردم پراکنده شدنی که اگر او را خدا نگاه ندارد هر آینه آسمانها وزمینها را می‌سوزاند .

حديث صد و پنجاه و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : إنّ الله تعالى سخرلي البراق ، و هي دابّة من دوابّ الجنّة ، ليست بالطويل ، و لا بالقصير. فلو أن الله عزّ و جلّ ـ أذن لها ، لجالت الدّنيـا و الآخرة في جرية واحدة و هي أحسن الدواب لونا .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام : که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرموده بدرستی که خدای‌تعالی مسخّر کرد برای‌من براق‌را و او چارپائیست از چارپایان بهشت نه بلند بالا و نه کوتاه و اگر خدایتعالی اذن به او بدهد برای جولان دنیا و آخرت هر آینه در یك جریه وحركت

واحده طی میکند و بهترین چارپایان است از حیث رنگ .

حدیث صدو شصتم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله : إذا کان یوم القیامة ، یقول الله عزّ و جلّ لملك الموت ، یا ملك الموت : و عزتي و جلالي و ارتفاعي في علوّی ، انّي لأذیقنك طعم الموت . کما أذقت عبادی .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا علیه‌السلام : که رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله فرمود : چون روز قیامت شود خدای تعالی عزّ و جلّ بملك الموت میفرماید ای ملك الموت قسم بعزّت و جلال و ارتفاع در مقام علوّم بدرستی امروز هر آینه میچشانم بتو طعم مرگ را همچنانکه تو چشانیدی به بندگان من .

حدیث صدوشصت و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی‌الله‌علیه‌وآله : لما نزلت هذه الآیة « إنّك میت و إنهم میتون » قلت : یا رب ، أتموت الخلائق و تبقي الملائکة . فنزلت « کلّ نفس ذائقة الموت » الآیة .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا علیه‌السلام : که فرمود پیغمبر صلی‌الله‌علیه‌وآله چون این آیه نازل شد . إنّك میت و إنّهم میتون من گفتم یا رب آیا میمیرانی همه خلائق را و باقی میگذاری ملائکه را ؟ پس نازل فرمود : « کلّ نفس ذائقة الموت » یعنی هرصاحب نفسی چشندۀ مرگ

است الآیه و این آیه در سه موضع است (۱) .

حدیث صدو شصت ودوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : اختاروا الجنّة على النار و لا تبطلوا أعمالكم ، فتقذفوا في النّار منكسين ، خالدين فيها أبداً .

ترجمه

و حضرت امام رضا علیه السلام فرمود: رسول خدا صلى الله عليه وآله فرموده اختیار کنید بهشت را بر آتش وأعمال حودرا باطل نکنید که برو در آتش میافتید نگونسار همیشه در آن ابداً .

حدیث صدو شصت وسوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : تختّموا الخواتيم العقيق ، فانّه لا يصيب أحدكم غمّ ، مادام ذلك عليه .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السلام فرمود :پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله فرموده انگشتر بدست کنیدانگشترعقیق چون کسیکه دردست کند غم براو نرسد مادامی که عقیق بر آن انگشت باشد .

---

(۱) سه موضع این آیه است ۱ ـ سورهٔ آل عمران آیه ۱۸۲

۲ ـ سوره أنبیاء آیه ۲۱و آیه ۳۶ ۳ ـ آیه ۵۷ از سوره عنکبوت

حديث صدو شصت و چهارم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : اشد غضب الله و غضب رسوله على من اهرق دم ذريتي و آذاني في عترتي .

ترجمه

حضرت رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : شديدترين غضب خدا و غضب پيغمبر او بر كسي است كه بريزد خون فرزندان مرا و أذيت كند مرا بسبب أذيت عترت من يعنى خويشان و نزديكان من .

حديث صدو شصت و پنجم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : إنّ الله ـ عزّ و جلّ ـ أمرني بحب أربعة : على ، و سلمان ، و أبيذر و المقداد بن الأسود .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : بدرستى كه خداوند عزّ و جلّ امر كرده مرا بدوستى چهار نفر :

۱ ـ على عليه السلام ۲ ـ سلمان ۳ ـ أبوذر ۴ ـ مقداد بن اسود .

حديث صدو شصت و ششم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ما ينقلب جناح طائر في الهواء ، إلاّ وعندنا فيه علم .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله : فرمود حركت نميكند و بال وپر نمي‌زند بال‌زننده مگر اينكه نزد ما است .

در او علم و دانائی .

حدیث صدو شصت و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : إذا كان يوم القيامة ، نادى مناد : يا معشر الخلائق ، غضوا أبصاركم ، حتّى تجوز فاطمة بنت محمّد ﷺ .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا ﷺ فرمود : چون روز قیامت شود منادی ندا می کند ای گروه خلایق بپوشانید چشمهای خود را تا اینکه فاطمه دختر محمّد ﷺ عبور کند .

حدیث صدو شصت و هشتم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : سيدا شباب أهل الجنّة : الحسن و الحسين . و أبوهما خير منهما .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : که رسول خدا ﷺ فرمود آقایان جوانان أهل بهشت حسن و حسین هستند . و پدر آنها بهتر است ازآنها .

حدیث‌صدوشصت‌و نهم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : إذا كان يوم القيامة تجلّى الله تعالى لعبده المؤمن ، فيوقفه على ذنوبه ذنبا ذنبا . ثمّ يغفرالله له ، و لايطلع الله عزّ و جلّ على ذلك ملكاً مقرّباً ، و لانبياً مرسلا و يستر عليه ما يكره ان يقف عليه [أحد] . ثمّ يقول الله لسيئاته:

کنّ حسنات .

ترجمه

و حضرت رضا فرمود: که فرموده رسول خدا صلی الله علیه و آله : چون روز قیامت شود خداوند عالم (علامتی از علامات خود برای بندهٔ مؤمن ظاهر کند که بدان سبب بداند که خطاب کننده او خدا است) پس نگاه دارد او را و او را دانا کند بر گناهان او و هریك بعد از دیگری پس بیامرزد او را و کسی را مطلع نکند برگناهان او نه ملك مقرب و نه پیغمبر مرسل و بپوشاند بر او آنچه را کراهت دارد دیگران بدانند پس می‌فرماید خدا به گناهان او حسنات و عمل نیکو شوید .

حدیث صدو هفتادم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : من ترك معصية ، مخافة من الله تعالى، أرضاه الله يوم القيامة.

ترجمه

و حضرت رضا علیه السلام فرمود : رسول الله صلی الله علیه و آله فرمود کسی که ترك کند معصیت و نافرمانی را از ترس خدا خوشنود کند خدای تعالی او را روز قیامت .

حدیث صدو هفتاد و یکم

و باسناده قال : قال رسول الله صلی الله علیه و آله : من استذل مؤمنا ، أو مؤمنة ، أو حقره لفقره و قلة ذات يده ، شهره الله ـ تعالى ـ يوم القيامة ثمّ يفضحه .

ترجمه

وحضرت امام رضا عليه السلام فرمود : که رسول خدا صلى الله عليه وآله فرمود : هر کس خوار و ذلیل کند مؤمنی یا زن مؤمنه را یا اینکه کوچك بشمارد او را برای فقر وبی چیزیش که‌در دست او مال دنیا کم باشد خدای تعالی او را در روز قیامت مشهور کند پس از آن ، اورا رسوا و مفتضح نماید .

حدیث صدو هفتاد و دوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : يا علي ، إنّ الله تعالى قد غفرلك ، و لاهلك ، و لشيعتك ، و لمحبّي شيعتك ، [و لمحبّي محبّي شيعتك] فابشر ، فانّك الانزع البطين ،منزوع من الشّرك ، بطين من العلم .

ترجمه

وحضرت امام رضا عليه السلام فرمود که رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم فرمود : یا علي بدرستی که خدای تعالی آمرزید تو را و أهل تو را و شیعیان تو را و دوستان شیعیان تو را و دوستان دوستان شیعه تو را پس بدرستی که تو کسی هستی که کنده شده است از تو شرك و شکم تو پر از علم و ایمان است .

حدیث صدو هفتاد وسوم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله : ما كان و لا يكون إلى يوم القيامة مؤمن ، إلاّ وله جار يؤذيه .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم فرمود : زمانی نبوده و نمیباشد تا روز قیامت مؤمنی مگر اینکه برای او همسایهٔ است که اذیت می کند او را.

حديث صدو هفتاد و چهارم

و باسناده قال : إنّ النّبي صلى الله عليه وآله أتى ببطيخ و رطب ، فاكل منهما ، و قال : هذان الأطيبان .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : بدرستی كه خدمت پیغمبر خدا صلى الله عليه وآله آوردند خربوزه و رطب را پس خورد از آن دو و فرمود این دومیوه از میوه‌های پاکیزه هستند .

حديث صدو هفتاد و پنجم

و باسناده قال : قال جعفر بن محمّد عليهما السلام : السبت لنا ، والأحد لشيعتنا ، و الاثنين لبني أمية ، و الثلثاء لشيعتهم ، و الاربعاء لبني العبّاس ، و الخميس لشيعتهم ، و الجمعة لله عزّ و جلّ و ليس فيه سفر قال الله جل ذكره : « فاذا قضيت الصلاة فانتشروا في الأرض وابتغوا من فضل الله » يعنی يوم السبت .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام كه فرموده حضرت امام جعفر صادق عليه السلام كه روز شنبه برای ما است و يكشنبه برای شيعيان ما و دو شنبه برای بني اميه و سه شنبه برای شيعيان آنها و چهار شنبه

برای بنی عباس وپنجشنبه برای شیعیان آنها و جمعه برای خداعزّوجلّ و در او سفر روا نیست خدای عالم فرموده پس موقعیکه بجا آورده شد نماز جمعه شما منتشر شوید در زمین وطلب کنید از فضل خدا یعنی روز شنبه .

حدیث صدو هفتاد و ششم

و باسناده قال حدّثني أبي موسى بن جعفر . قال : كان خاتم محمّد بن علي الباقر عليهما السلام .

ظنى بالله حسن و بالنّبي المؤتمن
و بالوصي ذي المنن و بالحسين و الحسن

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : پدرم موسى بن جعفر حديث كرد مرا كه حضرت محمّد بن علي الباقر عليهما السلام را انگشترى بود كه نقش بود بر او ظني بالله حسن و بالنّبي المؤتمن و بالوصي ذى المنن و بالحسين و الحسن.

حديث صد وهفتاد و هفتم

وباسناده قال حدّثني أبي علي بن الحسين عليهما السّلام إنّه سمى حسنا يوم سابعه ، و اشتق من اسم حسن حسينا ، و ذكر أنّه لم يكن بينهما إلاّ الحمل .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام كه حديث كرده مرا عليّ ابن الحسين عليهما السلام بدرستى كه شأن چنين است كه ناميده شد حسن

روز هفتم (ولادت) و مشتق شد از اسم حسن حسین و گفته است که فاصله نبود ما بین حسن و حسین مگر مدت حمل حسین علیه السلام .

حدیث صدو هفتاد و هشتم

و باسناده قال حدّثني أبي جعفر بن محمّد عليه السلام قال : دعاني أبي بدهن ، فادّهن ، فقال : ادّهن ، قلت : [بماذا] ادّهنت . قال : إنّه البنفسج . قلت [و ما] فضل البنفسج ؟ قال : حدّثني أبي ، عن أبيه ، عن جده ، الحسين بن علي ، عن أبيه ، عليّ بن أبي طالب عليهم السلام ، قال : قـال رسول الله : فضل البنفسج على الأدهان ، كفضل الاسلام على سائر الأديان .

ترجمه :

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام : حدیث کرد مرا پدرم جعفر ابن محمّد عليه السلام فرمود : خواند مرا پدرم به روغن و روغن بردم فرمود روغن مالی کن گفتم بچه روغنی ، روغن مالی کنم فرمود بنفشه گفتم فضیلت بنفشه چیست فرمود حدیث کرد مرا پدرم از پدرش از جدّش حسین بن علي از پدرش عليّ بن أبي طالب عليه السلام فرمود فرموده است پیغمبر صلّى الله عليه وآله فضیلت بنفشه بر سایر روغنها مانند فضیلت اسلام است بر سایر دینها .

حدیث صدو هفتاد و نهم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام إنّ النبي صلّى الله عليه وآله وسلّم أذّن في اُذن الحسين بالصّلاة يوم ولد .

ترجمه

و فرمود حضرت رضا عليه السلام : كه حديث كرد مرا پدرم علي بن أبي‌طالب عليه السلام بدرستى كه پيغمبر صلى الله عليه وآله اذان گفت در گوش حسين عليه السلام به اذان نماز روزى كه متولّد شد .

حديث صدو هشتادم

و باسناده قال حدثنى علي بن الحسين ، عن أبيه ، قال : قال علي عليه السّلام : لادين لمن دان لمخلوق في معصية الخالق .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود حديث كرد مرا علي بن الحسين از پدرش حسين بن‌علي كه‌فرمود علي عليه السلام دين نيست براى كسيكه‌پست شود براى مخلوق در معصيت خالق .

حديث صدو هشتاد و يكم

و باسناده قال : قال علي بن أبي طالب عليه السلام : كلوا الرمان بشحمه، فانّه دباغ المعدة .

ترجمه

و حضرت رضا عليه السلام فرمود بخوريد انار را باپيه بدرستى كه او دباغت مى كند معده‌را.

حديث صدو هشتاد و دوم

و باسناده قال حدّثني أبي علي بن‌الحسين عليه‌السّلام قال : كان عبدالله بن عباس إذا أكل الرمانة ، لا يشركه فيها أحد ، و يقول : في كل رمانة حبّة من حبّات الجنّة .

ترجمه

و باسنادش فرمود حضرت امام رضا عليه السلام حديث كرد مرا عليّ ابن الحسين عليه السّلام فرمود عبدالله بن عبّاس هنگامی که انـار میخورد شریك نمیکرد کسی را با خود و میگفت در هر اناری دانه از دانه‌های بهشت است .

حديث صد وهشتاد و سوم

و باسناده قال حدّثني ابی الحسين بن علي عليه السلام قال دخل رسول الله صلى الله عليه وآله على عليّ بن أبي طالب عليه السلام و هو محموم فامره أن يأكل الغبيراء .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث کرد مرا پدرم حسين ابن علي عليه السّلام فرمود : داخل شد رسول الله صلى الله عليه وآله بر عليّ بن أبي طالب عليه السلام و آنحضرت آنوقت تب داشت پس امر کرد آن حضرت را که سنجد بخورد .

حديث صدو هشتاد و چهارم

و باسناده قال : اختصم إلى عليّ بن أبي طالب عليه السلام رجلان ، أحدهما باع من الآخر بعيرا ، فاستثنى الرّأس و الجلد . ثمّ بداله أن ينحره . قال علي عليه السلام : هو [شريكه] في البعير على قدر الرأس و الجلد .

ترجمه

حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : مرافعه آوردند نزد عليّ بن أبي طالب عليه السلام دو مرد یکی فروخت شتری را و استثناء کرد سر و پوست

آنرا پس خواست خریدار او را نحر کند . علي علیه السلام فرمود او شریك او است بقدر سر و پوست او .

حديث صد و هشتاد و پنجم

و باسناده قال : حدّثني أبي ، علي بن الحسين ، أنّ الحسين بن عليه السّلام دخل المستراح ،فوجد لقمة ملقاة ، فدفعها إلى غلام له ، فقال : يا غلام ، ذكّرني عن هذه اللقمة ، إذا خرجت ، فأكلها الغلام. فلمّا خرج الحسين عليه السلامقال : يا غلام ،هات اللقمة .قال :أكلتها يا مولاى . قال : أنت حرّ لوجه الله تعالى . قال له رجل : اعتقته ، يا سيّدى ؟ قال : نعم ، سمعت جدّي رسول الله صلى الله عليه وآله يقول من وجد لقمة ملقاة ، فمسحمنها ما مسح ، وغسل منها ما غسل، ثمّ أكلها ، لمتستقرّ في جوفه ، حتّى يعتقه الله تعالى من النّار . و لم أكن لأُعبّد رجلاً أعتقه الله من النار .

ترجمه

وحضرت امام رضا علیه السلام فرمود حدیث کرد مرا پدرم عليّ ابن الحسين بدرستی که حسین بن علي علیهما السلام داخل مستراح شد ، .دید لقمه نانی افتاده پس برداشت او را و داد بغلام خود پس فرمود چون من خارج شدم بیاد من بیآوز این لقمه را وقتیکه من خارج شدم . پس غلام آن لقمه نان را خورد چون حضرت خارج شد فرمود ای غلام بیآور آن لقمه را عرض کرد او را خوردم ای مولای من آن حضرت فرمود تو آزادی در راه خدا مردی عرض کرد ای آقای من

او را آزاد کردی فرمود بلی شنیدم جدّم رسول الله صلی الله علیه و آله میفرمود کسی که بیابد لقمه را که افتاده پس پاك کند از او آنچه با اواست و بشوید ازآنچه باید شسته شود پس نخورد او را وقرار در شکم او نمیگیرد که خدا او را ازآتش آزاد کند ومن بنده خود قرار نمیدهم مردی را که خدا او را ازآتش آزاد کرده .

حدیث صدوهشتاد وششم

و باسناده قال : حدّثني أبی ، محمّد بن علي ، قال : قال علي علیه السلام خمسة ، لو دخلتم فیهن ، ما قدرتم علی مثلهن ، لا یخاف عبد إلاّ ذنبه، و لا یرجو إلاّ ربّه ، و لا یستحیی الجاهل إذا سئل عمّا لا یعلم أن یقول : الله و رسوله أعلم ، و لا یستحیی الّذي لا یعلم أن یتعلّم . والصبر من الایمان بمنزلة الرأس من الجسد ، و لا ایمان لمن لا صبر له .

ترجمه

حضرت امام رضا علیه السّلام فرمود : حدیث کرد مرا پدرم محمّد بن عليّ الباقر علیه السلام فرمود این فرموده عليّ بن أبی طالب علیه السلام می‌باشد که فرمود پنج چیز است اگر شما داخل درآنها باشید قدرت بر مثل آنها پیدا نکنید (یعنی کم نظیر بلکه بی نظیر است) .

۱ ـ نترسد بنده بر چیزی مگر گناه خودش

۲ ـ امیدوار بکسی نباشد مگر به پروردگار خود.

۳ ـ کسی که چیزی را نداند حیا نکند سؤال کردن او را و اگر سؤال کنند از او آنچه نمی‌داند اینکه بگوید خدا و رسول

داناتر است .

۴ ـ و اینکه حیا نکند از تعلیم گرفتن آنچه را نمیداند .

۵ ـ و صبر کردن که صبر کردن بر ایمان بمنزله سر است نسبت به بدن و ایمان ندارد کسی که صبر ندارد .

حدیث صدو هشتاد وهفتم

و باسناده قال : حدّثنی أبی الحسین بن علي علیه السلام : أنّ أعمال هذه الاُمّة ، مامن صباح ، إلاّ تعرض علی الله عزّ و جلّ .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا علیه السلام : که حدیث کرد مرا پدرم حسین بن‌علي علیه السلام بدرستی که أعمال این امّت هر صباح عرضه میشود بر خدا عزّ و جلّ .

حدیث صد و هشتاد و هشتم

و باسناده قال حدّثنی أبی الحسین بن علي علیه السّلام : قال : وجد لوح ، تحت حائط مدینة‌من المدائن ، مکتوب فیه : أنا الله ، لاإله إلاّ أنا . و محمّد نبییّ . عجبت لمن أیقن بالموت کیف یفرح ، و عجبت لمن أیقن بالقدر کیف یحزن ، و عجبت لمن اختبر الدنیا [کیف] اطمأنّ إلیها ، و عجبت لمن‌أیقن بالحساب کیف یذنب .

ترجمه

و حضرت امام رضا علیه السّلام فرمود : حدیث کرد مرا پدرم حسین بن علي علیه السلام فرمود یافت شد لوحی زیر دیوار شهری از شهرها نوشته‌شده بود در او ـ انا الله لا إله‌إلاّ أنا نیست خدائی مگر

من، منم خدا و محمّد پیغمبر من است عجب دارم از کسیکه یقین بمرگ دارد چگونه میخندد و عجب دارم از کسی که یقین به تقدیر دارد چگونه محزون میشود و عجب دارم از کسیکه امتحان کرده دنیا را چگونه اطمینان به او دارد و عجب دارم از کسی که یقین بحساب دارد چگونه گناه می کنند .

حدیث صدوهشتاد و نهم

و باسناده قال سئل جعفر بن محمّد عليه السلام قال : أخبرني أبي ، قال : من زار قبر الحسين بن علي عليه السلام ـ عارفاً بحقّه ـ كتبه الله تعالى في العليّين(۱) .

ثمّ قال : إنّ حول قبره عليه السلام لسبعين الف ملك ، شعثاً غبراً ، يبكون عليه ، إلى أن تقوم الساعة .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام : که سؤال کردند از حضرت صادق عليه السلام فرمود خبر داد مرا پدرم کسی که زیارت کند ، قبر حسین ابن علي عليه السلام را درحالیکه عارف بحق او باشد (یعنی او را امام واجب الاطاعه بداند) بنویسد خدای تعالی او را در علیّین فرمود بدرستی که اطراف قبر حسین عليه السلام هفتاد هزار ملك ژولیده مو غبار آلوداند که گریه می کنند بر آنحضرت تا روزقیامت .

حدیث صدونودم

و باسناده قال حدّثني أبي جعفر عليه السلام قال : قال أدنى العقوق أفّ ولو علم الله شيئاً اهون من أف لنهى عنه .

---

(۱) فی السماء السابعه تحت العرش .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود حديث كرد مرا پدرم جعفر عليه السلام فرمود پائين ترچيزى كه فرزند عاق ميشود گفتن أف (۱) است و اگر خدا مى‌دانست كلمه پائين‌تر از آن است هر آينه نهى از آن ميكرد .

حديث صدو نود و يكم

و باسناده قال حدثني أبي علي بن أبي طالب عليه السلام في قول الله تعالى « أكالون للسحت » [قال] : هو الرجل ، يقضى لأخيه الحاجة ثم يقبل هديته .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود حديث كرد مرا پدرم علي بن أبي طالب عليه السلام در قول خداى تعالى أكالون للسحت (كه ترجمه آن خورندگانند مر حرام را) فرمود آن مرديست كه بر ميآورد براى برادرش حاجت او را پس قبول مى كند هديه او را .

حديث صدو نود ودوم

و باسناده قال حدثني أبي موسى بن جعفر قال حدثنى أبو - عبدالله : صلة الأرحام ، وحسن الخلق زيادة في الإيمان .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم موسى ابن جعفر عليهما السلام فرمود حديث كرد مرا أبو عبدالله كه حضرت

---

(۱) اف اسم فعل بمعنى اتضجر .

صادق باشد: صله‌أرحام و حسن خلق زیاد می کند ایمان را .

حديث صدو نودوسوم

و باسناده قال حدّثني أبي ، علي بن الحسين ؛ قال : حدّثتني أسماء بنت عميس قالت كنت عند فاطمة ، جدتك اذ دخل رسول الله صلّى الله عليه وآله وفي عنقها قلادة من ذهب ، كان عليّ بن أبي طالب اشتراها لها من فيءٍ له . فقال النبي صلى الله عليه وآله : لا يغرّك النّاس أن يقولوا بنت محمّد ، و عليك لبس الجبابرة ؟ فقطعتها وباعتها ، و اشترت بها رقبة فاعتقتها ، فسرّ رسول الله بذلك .

ترجمه

و حدیث کرد امام رضا عليه السلام حدیث کرد مرا پدرم علي بن الحسين عليه السلام فرمود حدیث کرد مرا اسماء بنت عمیس و او گفت من بودم نزد حضرت فاطمه جدّه تو زمانی که داخل شد رسول خدا صلى الله عليه وآله و در گردن او بود قلاده و گردن بندی که عليّ بن أبي طالب عليه السلام خریده بود برای اواز غنیمت پس پیغمبر صلى الله عليه وآله فرمود مغرور نکنند مردم تو را باینکه بگویند تو دختر محمّدی و بر تو پوشش جبابره باشد پس قطع کرد آن را و فروخت او را و بندهٔ خرید و آزاد کرد او را پس مسرور شد رسول خدا صلى الله عليه وآله وسلم بسبب آن .

حديث‌صد و نود وچهارم

[و باسناده قال‌حدّثني أبي ، الحسين بن علي‌عليهما السّلام قال : كان أمير‌المؤمنين عليه السلام يأمرنا ، إذا أكلنا ، ان لا نشرب الماء ، حتّى نتمضمض ثلاثاً] .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم حسين بن علي عليه السلام فرمود أمير المؤمنين أمر ميكرد ما را به اينكه بعد ازغذا خوردن آب نياشاميم مگر اينكه سه مرتبه آب مضمضه كنيم .

حديث صدو نودو پنجم

و باسناده قال حدّثني أبي عليّ بن الحسين ، في قول الله ـ عزّ و جل ـ « لولا أن رأى برهان ربه » قال : قامت امرأة العزيز إلى الصنم فسترته ، و قالت : إنّه يرانا . فقال لها يوسف عليه السلام اتستحيين ممن لا يسمع ، و لا يبصر ، ولا ينفع ، ولا يضرّ ، و لا أستحيي ممّن خلق الأشياء ، و علمها ؟ !

فذلك قوله تعالى : « لولاأن رأى برهان ربه » .

ترجمه

و حضرت رضـا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن الحسين در قول خدا عزّ و جلّ لولا أن رأى برهان ربه (يعنى اگر نبودى كه ديدى حجّت پروردگار خود را) كه فرمود ايستاد زليخا كه زوجه عزيز مصر بود بسوى آن صنم و بتي كه ميپرستيدند او را پس پوشـانيد او را گفت او مى بيند ما را حضرت يوسف به او فرمود آيا حيـا ميكنى از كسى كه نميشنود و نمى بيند و سودى نميرساند و ضررى را دفع نميكند و من حيانكنم از كسيكه آفريده همه چيزها را و علم بآنها دارد .

فذلك قوله تعالى «لولا أن رأى برهان ربه» (۱).

حديث صدونود وششم

و باسناده قال كان عليّ بن أبي طالب عليه السلام : إذا رأى المريض فبرأ ، قال : يهنيك الطهور من الذّنوب .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه عليّ بن أبي‌طالب عليه السلام چون ميديد مريض را كه بهبودى يافته ميفرمود گوارا باد تو را پاكى از گناهان .

حديث صد و نودوهفتم

و باسناده قال حدّثني أبي ، عليّ بن الحسين ، قال : أخذنا ثلاثة عن ثلاثة : أخذنا الصبر عن أيوب عليه السلام و الشكر عن نوح عليه السلام و الحسد عن بني يعقوب .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم عليّ بن الحسين فرمود گرفته‌ايم ما سه چيز از سه كس گرفتيم صبر را از أيّوب و شكر را از نوح و حسد را از پسران يعقوب .

حديث صد و نود و هشتم

و باسناده قال : قال : علي عليه السلام لا تجد في أربعين أصلع

---

(۱) فى الحقيقة ديدن يوسف عمل او را كه حيا كرد از بت برهانى بود كافى و دليلى بود شافى بر حيا كردن از خدا و اقدام نكردن بر نا فرمانى او .

رجلا سوءً ، و لا تجد في أربعين كوسجا رجلاً صالحاً . و أصلع سوء أحبّ إليّ من كوسج صالح .

ترجمه

و فرمود عليّ بن موسى الرضا عليه‌السّلام فرموده است علي عليه‌السلام نمی‌یابی در چهل اصلع که موی پیش سر ندارد مرد بدی‌ونمی‌یابی در چهل کوسج مرد صالحی‌ومردی که‌موی پیش سر نداشته باشد و بد باشد پیش من محبوب‌تر است از کوسج صالح .

حدیث صدو نود و نهم

و باسناده قال رأيت النّبيّ صلى الله عليه و آله وسلم : كبّرعلى عمّه حمزة خمس تكبيرات ، و كبّر على الشهداء بعده خمس تكبيرات . فلحق حمزة بسبعين تكبيرة ، و وضع يده اليمنى على اليسرى .

ترجمه

وفرمود حضرت رضا عليه‌السّلام که علي عليه‌السلام فرمود دیدم پیغمبر صلّی الله علیه و آله را تکبیر گفت بر جنازهٔ عمویش حمزه پنج تکبیر و تکبیر گفت بر شهداء بعد از او پنج تکبیر پس ملحق شد حمزه بهفتاد تکبیر و گذاشت دست راست خود را بر دست چپ و حاشیه نسخه سید جلال الدین محدث یعنی بعد از فراغ از نماز بوده و مراد هنگام نماز نیست .

حدیث دویستم

و باسناده قال : سئل محمّد بن عليّ بن الحسين عليهما السلام – لم أوتم النبي من أبويه ؟

قال : لئلاّ يوجد عليه حقّ لمخلوق .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود سؤال كردند از حضرت محمّد ابن علي بن الحسين عليهما السلام براى چه يتيم شد پيغمبر صلى الله عليه وآله فرمود براى اينكه بر آنجناب حقّى براى مخلوق نباشد .

حديث دويست ويكم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : من أنعم الله عليه نعمة فليحمدالله . و من استبطأ الرزق ، فليستغفر الله . و من حزنه أمر ، فليقل : لاحول ولاقوة إلاّ بالله .

ترجمه

فرمود حضرت رضا عليه السلام فرمود : رسول خدا صلى الله عليه وآله كسى كه انعام كند خدا بر او نعمتى پس حمد كند خدا را و كسى كه كند شود روزى او پس استغفار و طلب آمرزش كند ازخدا و كسى كه محزون كند او را امرى پس بگويد لاحول و لا قوّة إلاّ بالله .

حديث دويست و دوم

و باسناده قال : حدّثني أبي عليّ بن الحسين عليه السلام أن يهودياً سأل عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال : أخبرني عماليس لله ، و عمّا ليس عندالله ، و عمّا لا يعلمه الله .

فقال علي عليه السلام : أمّامالا يعلمه الله، فذلك قولكم يا معشراليهود : « ان عزيراً ابن الله » و الله لا يعلم أن له ولدا . و أمّا ما ليس عندالله [فليس عندالله] ظلم للعباد . و أمّا ما ليس لله ، فليس لله شريك . قال اليهودى : فأنا اشهد أن لاإله إلاّ الله و أشهد أن محمّداً رسول الله .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : حديث كرد مرا پدرم علي بن الحسين عليه السلام بدرستی كه يهودی سؤال از علي بن أبي‌طالب عليهم السلام كرد و گفت خبر بده مرا از چيزيكه خداوند ندارد و از چيزی كه نزد خدا نيست و از چيزيكه خدا نمی‌داند او را .

پس حضرت علي فرمود أمّا چيزی كه خدا نمی‌داند او را ای معشر يهود اين قول شما است كه‌عزيز پسر خدا است و آنچه نزدخدا نيست پس نزدخداظلم دربارهٔ بندگان نيست و چيزی كه نيست برای او شريك است پس يهودی گفت أشهد أن‌لا إله إلاّ الله ـ و أشهد أن محمّداً رسول الله .

حديث دويست و سوم

و باسناده : إلى الحسين بن علي‌عليهما‌السلام: بينما أمير‌المؤمنين يخطب النّاس ، و يحضهم على الجهاد إذ قام إليه شاب ، فقال : يا أمير‌المؤمنين : أخبرني عن فضل الغزاة في سبيل الله . فقال علي عليه السلام : كنت رديف رسول الله صلى الله عليه وآله على ناقته العضباء ، و نحن منقلبون من غزوة ذات السلاسل .

فسألته عما سألتني عنه ، فقال: ان الغزاة ، اذاهمّوا بالغزو ، كتب الله لهم براءة من النّار ،فاذا تجهزوا لغزوهم باهى الله بهم‌الملائكة فاذا ودعهم أهلوهم ، بكت عليهم الحيطان و البيوت و يخرجون من ذنوبهم كما تخرج الحية من سلخها و يوكّل الله عزّ و جلّ بكلّ رجل منهم أربعين الف ملك ، يحفظونه من بين يديه و من خلفه ، وعن يمينه و عن شماله ، لا يعمل حسنة إلاّ ضعّفت ، و يكتب له كلّ يوم

عبادة الف رجل يعبدون الله الف سنة كلّ سنة ثلثمائة و ستون يوماً ، واليوم مثل عمر الدُّنيا .

و إذا صاروا بحضرة عدوهم ، انقطع علم أهل الدُّنيا عن ثواب الله إياهم .

فاذا برزوا لعدوهم ، و أشرعت الاسنة ، و فوّقت السهام ، و تقدم الرّجل إلى الرّجل، حفتهم الملائكة باجنحتها ، ويدعون الله لهم بالنصر و التثبيت ، فينادى مناد: الجنّة تحت ظلال السيوف فتكون الطعنة والضربة على الشهيد اهون من شرب الماء البارد في اليوم الصائف . و إذا زال الشهيد عن فرسه بطعنة أو ضربة ، لم يصل إلى الأرض ، حتّى يبعث الله عزّ و جلّ إليه زوجته من الحور العين ، فتبشره بما أعدالله لهمن الكرامة. فاذا وصل إلى الأرض ، تقول له الارض مرحبا بالرّوح الطيبة ، الّتي أخرجت من البدن الطيب .

ابشر ، فان لك مالاعين رأت ، و لا أذن سمعت ، ولا خطر على قلب بشر . و يقول الله عزّ وجلّ : أنا خليفته في أهله ، و من ارضاهم فقد ارضاني ، و من اسخطهم فقد اسخطنى . و يجعل الله روحه في حواصل طير خضر تسرح في الجنة حيث تشاء ، تأكل من ثمارها ، و تأوى إلى قناديل من ذهب ، معلقة بالعرش . و يعطى الرجل منهم سبعين غرفة [من غرف الفردوس . سلوك كلّ غرفة] ما بين الصنعاء (كذا) و الشام ، يملأ نورها [ما] بين الخافقين ، في كلّ غرفة سبعون باباً على كلّ باب سبعون مصراعا [ن] من ذهب ،على كلّ باب ستّون

مسبلة . في كل غرفة سبعون خيمة ، في كلّ خيمة سبعون سريرا من ذهب ، قوائمها الدّر و الزبرجد ، موصولة بقضبان من زمرد ، على كلّ سرير أربعون فراشا ، غلظ كل فراش أربعون ذراعا ، على كلّ فراش زوجة من الحور العين ، عرباً أترابا .

فقال الشاب : يا أميرالمؤمنين ، أخبرني عن العروب .

قال : هي الغنجة الرّضية ، الشهية . لها سبعون الف وصيفة ، و سبعون الف وصيف ، صفر الحلى ، بيض الوجوه ، عليهم تيجان اللؤلؤ، على رقابهم المناديل ، بأيديهم الاكوبة و الاباريق . و إذا كان يوم القيامة ، يخرج من قبره ، شاهراً سيفه ، تشخب اوداجه دماً ، اللون لون الدّم ، والرائحة رائحة المسك . يخطر في عرصة القيامة . فوالّذي نفسي بيده ، لو كان الأنبياء على طريقهم لترجّلوا لهم ، لما يرون من بهائهم ، حتّى يأتوا إلى موائد من الجواهر ، فيقعدون عليها ، و يشفع الرّجل منهم في سبعين الفا من أهل بيته و جيرانه ، حتّى [ان] الجارين يختصمان ايهما اقرب جوارا ، فيقعدون معي و مع إبراهيم على مائدة الخلد ، فينظرون إلى الله تعالى في كلّ يوم ، بكرة و عشيا .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام ميرساند تا حسين بن علي عليهما السّلام ميفرمايد : أميرالمؤمنين خطبه خواند براى مردم و برميانگيزاند آنها را بر جهاد با كفّار ، اينهنگام برخواست ايستاد نزد او جوانى

پس گفت ای أمیرالمؤمنین خبر ده مر از فضیلت کسانی که جنگ
با کفّار بنمایند درراه خدا ، پس فرمود علي عليه السلام : بودم ردیف رسول
خدا صلى الله عليه وآله بر ناقه عضباء و ما بر میگشتیم از غزوهٔ ذات السّلاسل
پس من سؤال کردم از رسول خدا صلى الله عليه وآله از آنچه سؤال کردی تو
ازمن، پس فرمود بدرستی که جنگ جویان با کفّار زمانیکه قصد
جنگ کنند می نویسد خدای تعالی برای آنها بیزاری از آتش را و
بعد از آن چون تهیه کنند اسباب جنگ را خدا مباهات می کند
بسبب آنها با ملائکه پس زمانی که وداع کنند أهل خود را گریه
می کنند بر آنها دیوارها و خانه‌های آنها وبیرون می‌روند از گناهان
خود بیرون رفتن مار از پوست وموکّل می کند خدای تعالی بهرمردی
از آنها چهل هزار ملك نگاهداری می کنند از آنها از پیش رو واز
پشت سر و ازدست راست و از دست چپ ،حسنه وثوابی نمیکنندمگر
اینکه ثواب آنها مضاعف میشود و می نویسد برای او هر روز عبادت
هزار مرد را که آنها هزار سال عبادت کنند خدا را که هر سال
سیصد و شصت روز باشد وهر روز از آن مانند عمر دنیا و همینکه
روبرو شوند با دشمنان دین أهل دنیااز ثوابهائیکه خدا بآنها می‌دهد
بی خبر و علم آنها منقطع میشود و همینکه مقابل شدند با دشمنان
و نیزه‌های خود رامحکم گرفتند وتیرها بچله کمان گذاشتند وسبقت
گرفتند مردان از یکدیگر ملائکه اطراف آنها را ببال خود میگیرند
و میخوانند خدا رابه یاری آنها و اینکه ثابت بمانند آنها پس منادی

ندا می کند : بهشت در زیرسایه شمشیرها واقع شده است پس طعنه نیزه و ضربه شمشیر بر شهید سبکتر است از آشامیدن آب خنك در روز تا بستان و زمانی که شهید از اسب افتاد بسبب طعن نیزه یا رسیدن شمشیر هنوز بزمین نرسیده که مبعوث میشود زوجه او حور العین و بشارت می‌دهد او را به آنچه خدا وعده کرده او را از کرامت ، پس همینکه بر زمین رسید زمین به او می گوید مرحبا بروح طیبه که خارج شده از بدن طیب بشارت باد تو را که برای تو است آنچه را چشم ندیده و گوش نشنیده و بر قلب بشری خطور نکرده و خدای عزّ و جلّ میفرماید منم جانشین او برای أهل بیت او و هر کس خوشنود کند آنها را مرا خوشنود نموده و هر کس به سخط در آورد آنها را مرا بسخط در آورده و قرار می‌دهد روح او را در حوصله مرغـان سبز که پرواز می کنند در بهشت هر جا بخواهند بروند میخورند ازمیوه‌ها و برمیگردند بسوی قندیل‌هائی از طلامعلّق بعرش و عطا کرده میشوند هر یك از آنها هفتاد غرفه از غرفه‌های فردوس که راه هر یك بدیگری به اندازه ما بین صنعا و شام است و پر میکنند نور آنها ما بین خافقین(۱) را و برای هر غرفه هفتاد درست بر هر دری هفتادزوج مصراع طلا است بر هر دری شصت پرده و در هر غرفه هفتاد خیمه و درهر خیمه‌هفتاد سریر از طلا قوائم آنهااز در و زبرجد چسبیده بر شاخهٔ از زمرّد بر هرسریری چهل فراش

(۱) خافقین مشرق‌ومغرب .

است کلفتی هر فراش چهل ذراع است و بر هر فراشی زوجه از حور العین .

پس آن جوان عرض کردیا أمیرالمؤمنین خبر ده مرا ازعروب زن شوهر دوست فرمود آن دلبر رضیّهٔ خواستنی است که هفتاد هزار کنیز دارد و هفتاد هزار زیور طلا بـا رویهای سفید بر آنها تاج لؤلؤ بر گردن آنها قنادیل و در دست آنها أکواب و اباریق ظرف بی‌دسته و دسته دار و چون روز قیامت شود خارج میشود از قبرشمشیر بر کمرو خون از رگهای گردن آنها روان و بوی مشك از آنها ساطع در عرصه قیامت بیایند .

پس قسم بآن کسی که جان من بقدرت او است . اگر أنبیاء و پیغمبران بر راه آنها باشند پیاده‌شوند برای آنها بخاطر حسن هیبت آنهاتااینکه‌بیایندبسوي‌مائده‌ای‌ازجواهرپس‌می‌نشینند برمائده وشفاعت می کنند یکنفرازآنهادر هفتاد هزار نفراز أهل بیت وهمسایگان او که بعضی از همسایگان مقدّم میشوند و نزدیکتر را شفاعت می کنند پس می‌نشینند با من و با ابراهیم بر مائده بهشتی پس نگاه می کنند رو بخدا در هر روز صبح و شام .

حدیث دویست وچهارم

و باسناده قال : سئل أبي محمّد بن علي عليه السلام عن الصلاة فزعم أن أباه كان يقصر الصلاة في السفر .

ترجمه

فرمود حضرت امام رضا عليه السلام : سؤال کرده شد پدرم محمّد بن

علي عليه السلام از نماز پس گمان کرده اینکه پدرش علي بن الحسين قصر میکرده نماز را درسفر (پس سؤال از نماز کردن علي بن الحسين است شاید سفر شام مراد باشد).

حديث دو بيست و پنجم

و باسناده قال : حدّثني أبي الحسين بن علي عليه السلام قال : خطبنا أميرالمؤمنين ، و قال : سيأتي على الناس زمان عضوض (۱) يعض المؤمن على ما في يده ، و لم يؤمر بذلك . قال الله تعالى : «ولا تنسوا الفضل بينكم ان الله بما تعملون بصير» (۲) فسيأتي على النّاس زمان يقدم [فيه] الأشرار ، و يستذل الأخيار ، و يبايع المضطرون . وقد نهى رسول الله صلى الله عليه وآله عن بيع [المضطر] و عن بيع الثّمر قبل أن يدرك فاتقوا الله ، يا أيّها النّاس، اصلحوا ذات بينكم (۳) واحفظو [ني] في أهلي .

ترجمه

و حضرت امام رضا فرمود حديث کرد مرا پدرم حسين بن علي عليهما السّلام فرمود أميرالمؤمنين از برای ما خطبه میخواند و فرمود بزودی بیاید زمانی که سخت و شدید باشد بر مردم که مؤمن آنچه را دارد از آن بخل کند و حال اینکه مامور به بخل نیست چه حق تعالی در کلام معجز نظام خود میفرماید و لا تنسوا الفضل بينكم إنّ الله كان بما تعملون بصيراً و فراموش نکنید فضل و احسان را در

(۱) سخت و شدید ۲ ـ آیه ۲۳۸ از سوره بقره
۳ـ از سوره انفال آیه ۱

میان خودتان همانا حقتعالی باعمال شما بینا است و بزودی بیاید زمانی که اشرار مقدم باشند و اخیار ذلیل و مؤخّر باشند و بیع مضطر شایع باشد و حال اینکه رسول خدا صلّی الله علیه و آله از بیع مضطر نهی فرموده است واز بیع میوهٔ بردرخت قبل ازرسیدن نهی فرموده است پس ای مردم از خدا بپرهیزید و درمیان خویشتن اصلاح کنید و مرا در أهل من حفظ کنید یعني چون خواهیدمراحفظ کنید أهل بیت مرا حفظ کنید چه آنها با آنجناب یکنور هستند .

(مترجم گوید) :

مقصود از بیع مضطر یا وقوع عقد است بطریق اکراه و اجبار و این بیع فاسد است زیرا که تراضی حاصل نشده است .

حدیث دویست و ششم

و باسناده قال حدّثني أبي الحسين بن علي عليهما السلام و قال : كنا أنا و أخي الحسن ، وأخي محمّد بن الحنفية ، و بنو عمي : عبدالله ابن عباس و قثم ، و الفضل ، على مائدة واحدة ، نأكل فوقعت جرادة على المائدة فأخذها عبدالله بن العبّاس ، فقال للحسن: يا سيّدي ، تعلم ما المكتوب على جناح الجرادة ؟

قال عليه السلام : سألت أمير المؤمنين عليه السلام فقال : [سألت] جدّك صلّى الله عليه و آله فقال : على جناح الجرادة مكتوب ، أنا الله ، لاإله إلاّ أنا ربّ الجرادة و رازقها . إذا شئت بعثتها لقوم رزقاً ؟ و إذا شئت بعثتها على قوم بلاء .

فقام عبدالله بن العباس ، فقرب من الحسن بن علي عليهما السلام ثم قال

هذا و الله من مكنون العلم .

ترجمه

و از حضرت امام رضا ﷺ : فرمود حديث كرد مرا پدرم حسين بن علي عليهما السّلام و فرمود بوديم من و برادرم امام حسن عليه‌السلام و برادرم محمّد بن حنفيه و پسران عمّ من عبدالله بن عباس و قثم و فضل سر سفره يك مائده ميخورديم پس آمد ملخی برمائده طعام نشست پس عبدالله بن عباس گرفت او را و گفت به امام حسن ای آقای من تعليم ده مرا چه چيز نوشته شده است بر بال اين ملخ .

فرمود سؤال كردم از أمير المؤمنين ﷺ پس فرمود سؤال كردم از جدت رسول خدا ﷺ پس فرمود پيغمبر خدا ﷺ بر بال ملخ نوشته‌شده است أنا الله لا إله إلاّ أنا منم خدا و نيست خدائی‌مگر من پروردگار اين ملخ و روزی دهنده او و هر گاه بخواهم ميفرستم او را بر قومی كه رزق آنها باشد و هر گاه بخواهم ميفرستم او را بر قومی كه برای آنها بلا باشد .

پس برخواست عبدالله بن عباس و نزديك حسن بن علي آمد پس گفت بخدا قسم اين از مكنون علم‌است .

حديث دويست و هفتم

و باسناده قال : قال رسول الله ﷺ : إنّ الله تعالی جعل البركة في العسل ، و فيه شفاء من الأوجاع . و قد بارك عليه سبعون نبيا عليهم السلام.

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام که رسول خدا صلی الله علیه و آله فرمود بدرستی که خدا قرار داد برکت رادر عسل و دراو استشفاء ازدردها و بتحقیق برکت بر آن را هفتاد پیغمبر علیهم السلام خبر داده .

حدیث دویست و هشتم

و باسناده : قال : قال على بن الحسين عليه السلام من كفّ عن أعراض المسلمين ، أقاله الله عثرته يوم القيامة .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : فرموده است عليّ بن الحسين کسی که نگاهداری کندخودرااز عرض مسلمانان روز قیامت خدای تعالی لغزشهای او را به بخشد براو (مثل اینکه نکرده است) .

حدیث دویست و نهم

و باسناده قال : قال علي بن الحسين عليه السلام : ايّاكم و الغيبة ، فانّها إدام كلاب النار .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السّلام فرمود که عليّ بن الحسين عليه السلام فرمود حذر کنید و بپرهیزید از غیبت نمودن بدرستی که او نانخورش سگهای آتش است .

حدیث دویست و دهم

و باسناده قال ، حدّثني محمّد بن علي عليهما السلام قال : صلة الأرحام و حسن الجوار ، زيادة في الأموال .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام که حديث کرد مرا محمّد بن علي عليهما السّلام (حضرت باقر) فرمود صله أرحام و نيکى با همسايگان سبب زيادتى در أموال است .

حديث دويست و يازدهم

و باسناده قال : قال علي بن أبي طالب عليه السلام : إنّ لا بليس كحلاً و سفوفا ، و لعوقا . فأما كحله فالنوم ، و أمّا سفوفه فالغضب ، و أمّا لعوقه فالكذب .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام که فرمود عليّ بن أبي طالب عليه السلام بدرستى که براى شيطان سرمه‌ايست که بچشم بنى آدم ميريزد و آن خواب است که براو مُسلط ميشود و گردى دارد که به دهنش مى‌ريزد پس بغضب ميآيد وشيرهٔ دارد که بدهانش مى گذارد که او را بدروغ واميدارد .

حديث دويست و دوازدهم

و باسناده قال : قال علي بن الحسين عليه السلام : سادة الناس في الدّنيا الأسخياء ، و سادة الناس في الآخرة الأتقياء .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود عليّ بن الحسين عليه السلام فرمود آقايان مردم در دنيا اسخياء و در آخرت پرهيزکاران مى باشند .

حديث دويست و سيزدهم

و باسناده قال : قال عليّ بن الحسين عليه السلام : العافية ملك خفى .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود علي بن الحسين عليهما السّلام فرمود عافيت سلطنتى پنهان است .

حديث دويست و چهاردهم

و باسناده قال : قال علي بن أبي طالب عليه السلام قال رسول الله صلى الله عليه وآله: من اصطنع صنيعة إلى واحد من ولد عبدالمطلب ، و لم يجاز عليها فأنا أجازيه غداً ، إذا لقيني يوم القيامة .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود كه عليّ بن أبى طالب عليه السلام فرمودرسول خدا صلى الله عليه وآله فرموده كسى كه‌احسان كند بيكى ازفرزندان عبدالمطلب و او مجازات‌يعنى‌در عوض آن احسانى نكند فرداى قيامت من عوض آن جزا مى‌دهم چون به‌بيند مرا روز قيامت .

حديث دويست و پانزدهم

و باسناده قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم : يا عليّ ، إنّك إذا صليت على جنازة ، فقل: « اللّهمّ عبدك و ابن عبدك ، و ابن امتك ، ماض فيه حكمك ، و لم يكن شيئا مذكورا ، زارك و أنت خير مزور . اللّهم ، لقّنه حجّته ، و ألقه نبيه ، و نوّر له في قبره ، و وسّع عليه في مدخله وثبّته بالقول الثّابت ، فانّه افتقر إليك ، و استغنيت عنه ، و كان يشهد أن لا إله إلاّ أنت . فاغفر له . اللّهمّ لا تحرمنا أجره ، و لا تفتنّا بعده » .

ترجمه

و فرمود حضرت امام رضا عليه السلام كه فرمود رسول خدا صلى الله عليه وآله

يا علي بدرستى كه زمانى كه نماز گذارى بر جنازهٔ مردى پس بگو خدا يا بنده تو و پسر كنيز تو كه گذشته است در او حكم تو چيزى نبود كه قبل از اين نام برده شود زيارت كرد تو را و تو بهترين زيارت شدگانى خدا يا تلقين كن اورا بحجت اوو ملاقات بده پيغمبر را با او و روشن كن قبر او را و وسعت بده بر او در محل داخل شدن او و ثابت بدارش بقول ثابت پس بدرستي كه‌او افتقار و احتياج بتو دارد و تو از او مستغنى و بى نيازى و شهادت ميداد به اين كه خدائى غير از تو نيست بيامرز او را و محروم مكن از أجر او وما را بعد از او به‌فتنه مينداز .

* * *

يا علي ، إذا صلّيت على المرأة ، فقل : « اللّهمّ أنت خلقتها ، و أنت أحييتها ، و أنت أمتّها ، و أنت أعلم بسرها ، و علانيتها . جئناك شفعاء لها ، فاغفر لها . اللّهم ، لا تحرمنا أجرها ، و لا تفتنّا بعدها » .

* * *

يا علي هر گاه نماز بر زن بگذارى پس بگو خداوندا توخلق كردى او را و زنده گردانيدى و تو او را ميرانيدى و تو به سرّ و علانيه اوداناترى آمديم ما نزد تو شفاعت كنيم براى او پس بيامرزاو را خداوندا ومحروم مكن ما رااز اجر اوو بفتنه ميانداز ما رابعد از او .

* * *

يا علي ، إذا صليت على طفل ، فقل : « اللّهمّ اجعله لأبويه سلفا

و اجعله لهما فرطاً ، و اجعله لهما نوراً و رشداً ، واعقب والديه الجنّة إنّك على كلّ شيء قدير » .

* * *

يا علي هر گاه نماز بر طفل بخوانى پس بگو خدا يا قرار بده براى پدر و مادرش او را سلف و پيش رفته و قرار بده او را براى آنهافرط و اجر وقرار بده او رابراى پدرومادرش نور ورشد و درعقب اوپدر و مادرش رادر بهشت درآور بدرستيكه بر هرچيزى توانا .

حديث دويست وشانزدهم

و باسناده قال ، قال عليّ بن أبي طالب عليه السلام : من احبّني ، وجدني ـ عند مماته ـ بحيث يحبّ . و من ابغضني ، وجدني عند مماته بحيث يكره .

ترجمه

و حضرت امام رضا عليه السلام فرمود : كه عليّ بن أبي طالب عليه السلام فرموده كسى كه دوست بدارد مرا مى‌بيند هنگام مردنش بطورى كه دوست مى‌دارد واگردشمن بدارد مرامى‌بيند هنگام مردنش بطورى كه كراهت دارد مردن را .

حديث دويست و هفدهم

و باسناده قال حدّثنا أبوالقاسم الطائى ، قال : حدّثني أبي قال : حدّثني عليّ بن موسى الرّضا عليه السلام قال : حدّثني أبي موسى بن جعفر قال حدّثني أبى ، جعفر بن محمّد ، قال حدّثني أبي ، محمّد بن علي ، قال حدّثني أبي ، عليّ بن الحسين ، قال حدّثنى أبي ، الحسين ، قال :

حدّثني أبي عليّ بن أبي طالب عليه السلام قال : قال رسول الله صلى الله عليه وآله :
إنّ موسى بن عمران عليه السلام رفع يديه ، و قال : يا ربّ ، إنّ أخي
هارون ، قدمات فاغفر له . فأوحى الله تعالى : يا موسى ، لو سألتني في
الأوّلين و الاخرين لأجبتك ، ماخلا قاتل الحسين بن علي ، فانّي أنتقم
له من قاتله .

ترجمه

و باسنادش گفت حديث كرد ما را أبوالقاسم الطائى گفت حديث
كرد مرا پدرم (كه احمد بن عامر طائى باشد) كه او گفت حديث
كرد مرا علي بن موسى الرضا عليه السلام فرمود حديث كرد مراپدرم موسى
ابن جعفر فرمود حديث كرد مرا پدرم جعفر بن محمد فرمود حديث
كرد مرا پدرم محمد بن علي فرمود حديث كردمرا پدرم علي بن الحسين
فرمود حديث كرد مرا پدرم حسين بن علي فرمود حديث كرد مرا
پدرم عليّ بن أبي طالب عليه السلام فرمود گفت پيغمبر خدا صلى الله عليه وآله بدرستى
كه موسى بن عمران عليه السلام دستهاى خود را بلند كرد و گفت اى
پروردگار بدرستى كه برادرم هارون مرده است پس بيامرز اورا پس
خداوند عالم وحي فرمود بموسى كه اى موسى اگر سؤال كنى از
من درباره اولين و آخرين هر آينه اجابت مى كنم تو را غيراز قاتل
حسين عليه السلام پس بدرستى كه من انتقام مى كشم از قاتل او .

* * *

والحمدلله أولاوآخرا ، والصّلاة على خير خلقه محمد و آله أجمعين
الطيبين الطّاهرين ، ظاهراً و باطناً .

* * *

كتب في جوار مولانا عليّ بن موسى الرضا عليه السلام في عاشر شهر رمضان المبارك، سنة ثمان وأربعين و تسعمائة. على عبد الضعيف الغني [كذا] شاه محمّد القايني - غفر ذنوبه.

و حمد براى خداست اوّل و آخر و درود بر بهترين خلق محمّد صلّى الله عليه وآله و آل او اجمعين نوشته شد در جوار مولاى ماعليّ بن موسى الرّضا عليه السلام سنه ٩٤٨ هجرى بر بنده ضعيف غنى شاه محمّد قاينى كه آمرزيده باد گناه او.

و ما نيز ميگوئيم

الحمدلله على التّوفيق كه با تمام رسيد ترجمه كتاب مستطاب صحيفة الرضا با ترجمه فارسى در روز سه شنبه چهارم ماه ذيحجة الحرام سنه هزار و سيصد و پنجاه و يك شمسى از هجرت گذشته و مختصرى از شرح حال آنحضرت عليه السلام نوشته ميشود:

ولادت آنحضرت يازدهم ذيقعدة الحرام سال ١٤٨ هجرى وفات آنحضرت در روز آخر ماه صفر سال ٢٠٣ و روزهاى ديگر كه شبهه وفات آنجناب است ١٧ صفر و ٢٣ ذيقعده از علماءِ نقل شده واشعار عربى و فارسى در باره آنحضرت گفته شده.

قصیده عربی

از علی بن أبی عبدالله الخوافی (از عیون)

یا أرض طوس سقاك الله رحمته

ما ذا حویت من الخیرات یا طوس

ای زمین طوس خدا تو را از رحمت خود سیراب کند

تعجب می کنم چه قدر از خیرات است که در برداری

طابت بقاعك في الدّنیا و طیبها

شخص ثوی بسنا آباد مرموس

پاکیزه باد بقعهای تو دردنیا و پاکیزه نموده او را

شخصی که در سناباد بخاك شده است

شخص عزیز علی الاسلام مصرعه

في رحمة الله مغمور و مغموس

شخصی که عزیز است در اسلام خوابگاه‌او

در رحمت خدا فرو شده و غوطه‌ور است

یا قبره أنت قبر قد تضمنه

علم و حلم و تطهیر و تقدیس

ای قبر کسی که متضمن است باین صفات پسندیده

دانائی و بردباری و پاکیزگی و پاکیزگری

فخرا فانّك مغبوط بجثته

و بالملائکة الابرار محروس

پس فخر کن تو هر آینه غبطه برده شدی ببدن او

و همانا تو نگاه داشته شده بملائکه ابرار

قصیده فارسی

ازمیرزا حبیب قاآنی

چمن از فرّ فروردین چنان نازان بدشت چین

که طوس از فرّ شاه‌دین بر این نه‌گنبد خضرا

امام ثامن و ضامن حریمش چون حرم آمن

زمین از حزم او ساکن سپهر از عزم او پویا

نهال باغ علیّین بهار مرغزار دین

نسیم روضهٔ یاسین شمیم دوحهٔ طه

هژبر بیشه امکان نهنگ لجّه ایمان

ولی ایزد منّان عليّ عالی أعلا

نظام عالم اکبر قوام شرع پیغمبر ﷺ

فروغ دیدهٔ حیدر سرور سینهٔ زهرا

رضای او رضای حق قضای او قضای حق

دلش از ما سوای حق گزیده عزلت عنقا

بسائل بحر وکان بخشد خطا گفتم جهان بخشد

گرفتم کو نهان بخشد ز بسیاری شود پیدا

بسر از لطف حق تاجش طریق شرع منهاجش

بساط قرب معراجش فسبحان الّذي اسری

زده در دشت لا خرگه که لا معبود إلاّ الله

ز کاخ نفی گیرد ره بخلوتگاه او ادنی

ملك مست جمال او فلك محو کمال او

ز دریای نوال او بیابی لجهٔ خضرا

زهی یزدان ثناخوانت دو گیتی خوان احسانت

خهی فتراك فرمانت جهانرا عروة الوثقی

رموز علم ادریسی بود ذوقی نه تدریسی

چه داند ذوق ابلیسی رموز علم الاسماءِ

در اوصاف تو قاآنی دهد داد سخندانی

کند امروز دهقانی که تا حاصل برد فردا

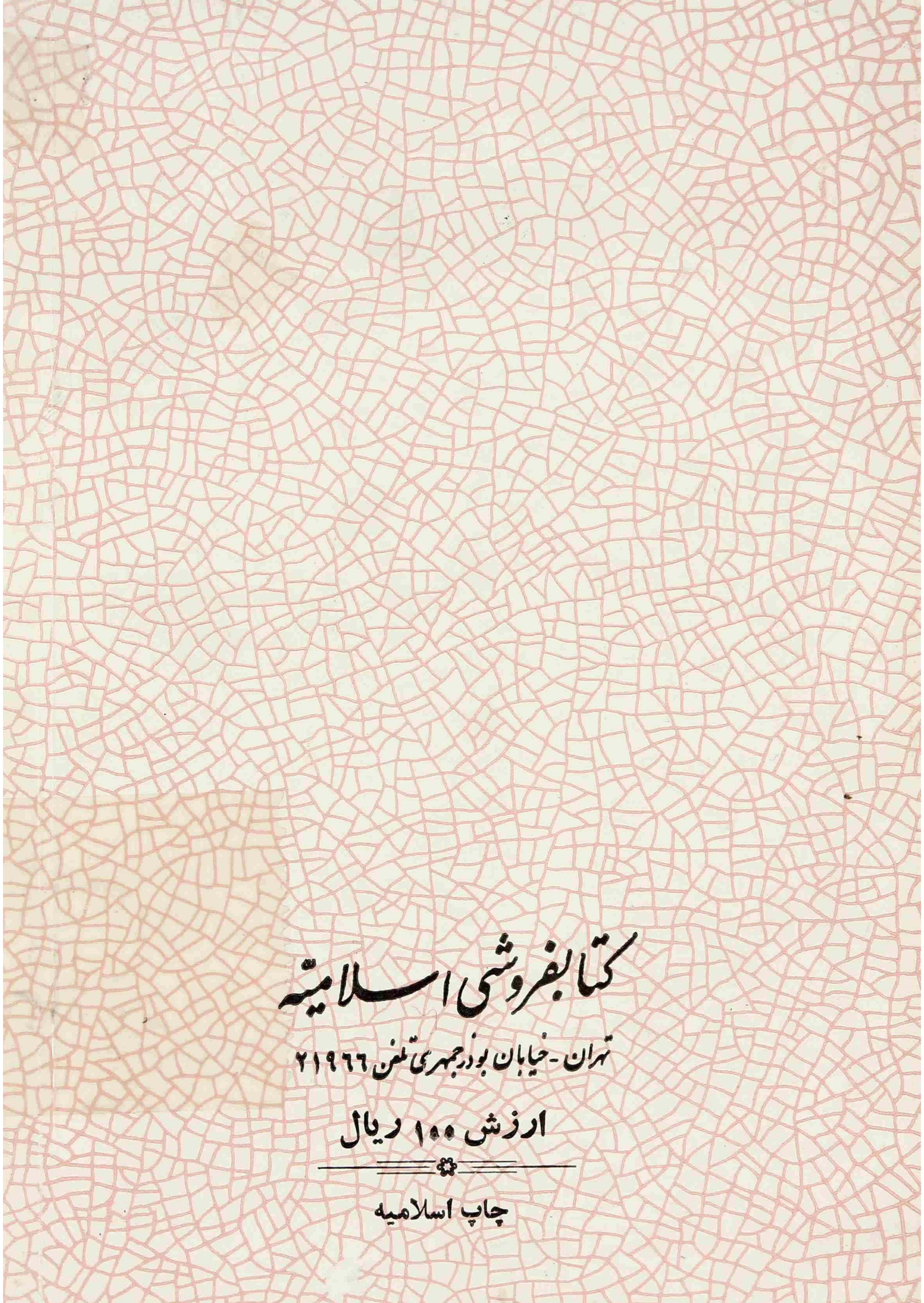
حديث ثواب زيارة

در جلد ۱۱ بحار بنقل از عيون اخبار الرضا عليه السلام عن النعمان ابن سعد قال : قال أمير المؤمنين علي بن أبي طالب عليه الصلوة و السلام : سيقتل رجل من ولدى بأرض خراسان بالسم ظلماً اسمه اسمی و اسم أبيه اسم ابن عمران موسى عليه السلام ألا و من زاره في غربته غفر الله له ذنوبه ما تقدم منها و ما تأخر و لو كانت مثل عدد النجوم و قطر الأمطار و ورق الأشجار .

ترجمه

از نعمان بن سعد روايت شده گفت فرمود أمير المؤمنين علي ابن أبي طالب عليه السلام زود باشد مردی از فرزندان من درزمين خراسان كشته شود به زهر جفا كه نام او نام من باشد (يعنى علي) و اسم پدر او اسم پسر عمران موسى باشد . آگاه باشيد هر كس زيارت كند او را در غربت او بيامرزد خدا گناهان او را آنچه قبل از زيارت و آنچه بعد از زيارت باشد اگر چه بوده باشد مثل عدد ستاره آسمان و مثل قطرات باران و برگهای درختان .

ـ تمام شد ـ در ماه ذيحجة الحرام ۱۳۹۲ هجری قمری مطابق ۱۳۵۱ خورشيدی و أنا لاحقر محمد جعفر الشهير بحاج شيخ آقا شاملی عفي عنه يوم الجزاء و به تصحيح محمد باقر بهبودی .

کتابفروشی اسلامیه
تهران - خیابان بوذرجمهری تلفن ۲۱۹۶۶
ارزش ۱۰۰ ریال
چاپ اسلامیه